

VIENYBĖ

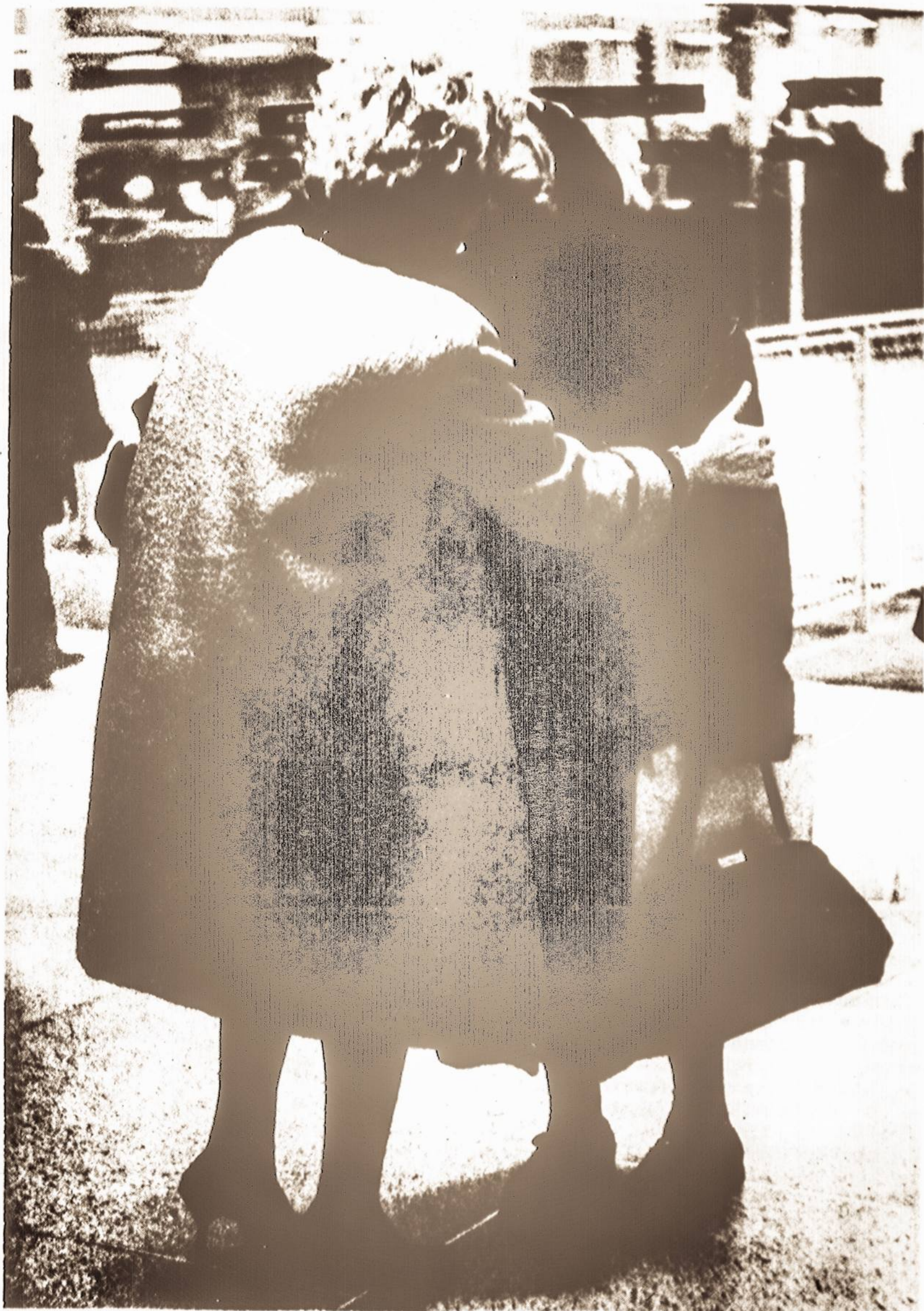
76 M. 48 N.

192 Highland Boulevard
Brooklyn 7, N. Y.

1962 M. GRUODŽIO (DECEMBER) 7 D.

Telefonas:
APplegate 7-7257

KAINA 15 C.

Susitikimas po 22 nesimatymo metų - New Yorko aerodrome pereiną savaitę iš Kauno atvykusią savo 76 metų amžiaus motiną Mažonienę pasitinka jos dukra Enė. Viešnia apsigyvens pas dukrą Marytę Milwaukee, Wis. Mažonienės sūnus Jonas Mažonis, miręs 1961 m., lietuviams pažįstamas iš savo veiklos JAV diplomatinėje tarnyboje.

A. Kundroto nuotrauka

MES

Vytautas Širvydas

Kultūros Kongresas ypač įsitūbavo Chicago, ne New Yorką ar Shenandoahrij. Posėdžiavo, tartum, mūsų pozicija (katalikai ir nuosaukieji tautininkai, Draugo terminu) ir opozicija — toliau nuo vidurio kairėn palinkusi mūsų studentija ir akademikai, kurie vieninteliai prisiminė okupuotus brolius Lietuvoje (Šilbajorio paskaita, iškėlusį poeto Mieželaičio ir kitų Lietuvoje pabrėžimą žmogaus, kaip ne politiniai-ekonominio automato, vertę). Manyta, Kongresas mums nustatysias kultūrinės gaires. Kadangi ir kultūros ir lietuviybės sąvokos pas mus reikalingos dar geroko išlukštenimo ir patikslinimo, gairės kažkur nublanko. Kongresas, galima sakyti, buvo puikiai pavykęs draugiškai nusiteikusių Amerikoje amerikėtančių (ir savo okupuotus brolius vis pamirštančių) lietuvių susivažiavimas. Vienos, brandžiausių dalių buvo menininkų paroda, simfoninis koncertas ir istorikų posėdis, kurio išspausdintų darbų nekantriai lauks visi Kongrese dalyvauti negalėję sąmoningi Amerikos lietuviai, nes kalbėta apie Amerikos lietuvius, jų praeitį, darbų ir spėliojamą ateitį. Kitą Kultūros Kongresą imasi ruošti šįmet sudarytoji FLB Kultūros Taryba. Sėkmės! Gal prisimins, kad tauta kultūrą ir vienoje jos istorijoje žiauriausių okupacijų kuria, kaip kūrė baudžiavų, spaudos draudimo ir carų 120 metų spaudimų metu. Kitąkart gal ir spaudos sekcija daugiau kraujo turės!

Mūsų inžinierių leidžiamas Technikos Žodis anuosyk pastebėjo: kadangi Lietuvoje žiauriai varžomas laisvas talentų pasireiškimas humanistikos dalykuose, mūsų broliai talentais labiau prasiverš mokslo ir profesijos srityse. Ketvirtąjį Lietuvos geografų Metraščio tomą recenzuodamas, prof. S. Kolupaila tai patvirtina, sakydamas: "Gerai veikia jaunieji Lietuvos geografai. Šis tomas, kaip pirmieji, švariai išleistas, gražiai iliustruotas, daro kultūringą įspūdį tiek išore, tiek turiniu. Čia 20 mokslo straipsnių, 460 pusl. apimtyje. Visi parašyti lietuviškai, po kiekvienu pridėta santrauka rusų ir vokiečių kalbomis. Kalba sklaidi, gal kiek per dažnai vartojami svetimieji terminai. Lietuvos Geografinė Draugija turi 60 narių. Jauną prieauglį pažįstame iš jų darbų —

Mukelta į 4 psl.

Apsisprendimo teisė priklauso ir baltiesiems

Visi tie, kuriems svarbu žinoti, kaip stipriai sovietinio kolonializmo klausimas keliamas Jungtinėse Tautose, gali būti patenkinti pastaruoju metu vykusių Generalinės Asamblėjos diskusijų duomenimis:

Iš 61 delegato, diskusijoje kalbėjusio, aštuoni labai kategoriškai priminė sovietinį kolonializmą, jo praktišką, ir teigė, kad Jungtinių Tautų priimtoji Nukolonijavimo Deklaracija turi palleeiti ne tik juodukus, bet ir baltuosius, nesancius svetimą jungą.

Apčiuopiamiau kalbant, prieš sovietinį kolonializmą ir už reikalą jį diskutuoti Jungtinėse Tautose pasisakė beveik kas aštuntas kalbėjęs delegatas.

Savo balsą už apsisprendimo principo taikymą ir

sovietų valdomose nerusiškose žemėse, chronologiškai imant, kėlė JAV, Kinija, Madagaskaras, Australija, Kanada, D. Britanija, Kolumbija ir N. Zelandija.

Kitoje šios laidos vietoje skaitytojas ir pats turės progos pasiskaityti, ką kuris delegatas tuo klausimu yra pasakęs.

Suprantama, kad tie jų keliami faktai yra pakankamai žinomi lietuviams, latviams, estams ir kt., nes jiems teko patirti savo kailiu. Todėl jie nė vieno šių ir nenustebins nei savo medžiaga, nei jos pateikimu. Tačiau, turint galvoje, kad tų kalbų klausėsi tarptautinis forumas iš 110 delegacijų, negalima tokią progą nuvertinti.

Vakarietinis ir sovietinis blokas puikiai supranta tiek

Salomėja Narkėliūnaitė senų formų ir jau baigiantį savo dienas vakarietinį kolonializmą, tiek triumfuojančią sovietinį.

Tačiau Jungtinėse Tautose yra trečia grupė, tai beveik pusė visų narių skaičių sudaranti neseniai iš vakariečių kolonialinio jungo išėjusi Afrikos ir Azijos tautų grupė.

Didžiuma jų dabar nė nenori nieko kito girdėti, kaip dar apie likusių jų brolių paleidimą iš kolonialinės vergijos į nepriklausomybę, kurios, deja, jie dar nė nesupranta.

Nukolonijavimo procesas tebevyksta, ir Jungtinės Tautos, pereinantis metais sudariusios specialų komitetą tam nukolonijimui vykdyti, dabar peržvelgė ne tik

to komiteto pranešimą apie padėtį, bet yra pasiryžusios jį palikti veikti toliau, ligi apsisprendimo teise bus pasinaudojusios visos pasaulio tautos.

Savo laisvės ir nepriklausomybei apsvaigusios naujosios valstybės per pereinantis ir per šios generalinės asamblėjos sesijos diskusijas betgi išgirsta, kad yra ir kitokios rūšies kolonializmas, kad baltieji ne tik laiko pavergę spalvotuosius, bet jie lygiai praktikuoja ir baltųjų vergiją.

Ir šitas baltųjų pavergimo klausimas paaiškėja tik dabar ir kaip tik tą pačią Nukolonijavimo Deklaraciją įgyvendinti besirūpinant.

Nors iš pradžių negausiai, bet gana stipriai už Deklaracijos visuotinį taikymą pradeda pasisakyti

ir naujosios tautos.

Madagaskaro užs. reik. ministro besąlyginis pasisakymas už apsisprendimo teisės suteikimą visoms tautoms be išimties Jungtinėse Tautose dabar yra ne lyginant pirmųjų ledų pralaužimas ir baltųjų vergijai pašalinimas, nors simpatijų tam reikalui kai kurie (pvz. Nigerija) iš naujai nepriklausomybę gavusių kraštų yra jau ir pereinantis metais parodę.

Jei tų simpatijų kasmet vis daugiau atsirastų, tai ilgainiui, kai jau bus užbaigta su vakarietiniu kolonializmu, ateitų diena ir komunistiniam kolonializmui. Ir todėl tos laisvės draugų kalbos Generalinėje Asamblėjoje yra vertingas įnašas į bendrą reikalą.

Vaikų teatras turi savo studiją

Kas sekmadienis V. T. direktorius A. Brinka ir vice-direktorė E. Blandytė aukoja savo brangų laiką ir talentą, mokydami be atlyginimo 50-klasdešimt V. Teatro aktorijų, Gage Park pastatytvarkytojas Mr. Detloff-Supervisor of Gage Park, Teatrui užleidžia reikiamas patalpas. Ir jam V. Teatras nieko nemoka. Lietuviams telieka tik pasinaudoti gera proga ir leisti savo vaikus į teatro pamokas.

Vaikų Teatras suteikia proga kiekvienam vaikui parodyti savo gabumus. Kultūrininkai, Alvudo garbės nariai, Sophie Barcus Radio šeimos vedėjai Aldona ir Feliksas Dauka sutiko be atlyginimo transliuoti V. Teatro pasirodymus po 15 minučių kiekvieno mėnesio pirmą pirmadienį, 7 val. vak. savo radio valandoj iš WPPA radio stoties, banga

Iš Lietuvos Atstovo J. Kajecko kalbos

(PASAKYTOS II-JO KULTŪROS KONGRESO PROGA)

"Per skausmus įgarbę." Taip, maironiškai tariant, galima būtų nusakyti šio II-jo Kultūros Kongreso Komiteto pastangas šį Kongresą realizuoti. Jo ruošos kelias buvo erškėčiuotas, bet garbingas. Šiandien tu pastangų kelio galas. Į jį dabar atkreiptas savųjų ir svetimųjų, laisvųjų ir pavergtųjų lietuvių dėmesys. Tad, svarbu, kad jis būtų sėkmingas, kad duotų teigiamų rezultatų. Toje dvastoje šį Kongresą sveikinu ir nuoširdžiai linkiu jam geriausios sėkmės...

Kas gi toji kultūra, kurios

1490 kil. AM ir 1027 mg. FM.

Tai Amerikos lietuvių gyvenime dar negirdėtas kultūrinis įvykis. V. Teatrui taip reikalinga scenavieša scena vaikų pirmiesiems mene žingsniams atžymėti. Tuo jie tobulės visų pasigėrėjimui ir pačių vaikų laimei.

Los Angeles BALFo 13 skyriaus valdyba praneša kad narių metinis susirinkimas įvyks gruodžio 16 d. 12 val. šv. Kazimiero lietuvių parapijos patalpose.

Susirinkimo darbotvarkė: susirinkimo atidarymas, Prezidiumo rinkimas, Valdybos pirmininko ir išdinininko pranešimas, Revizijos Komisijos pranešimas, diskusijos dėl pranešimų, naujos valdybos ir Revizijos rinkimai, Elnamieji reikalai ir sumanymai.

Visi kolonijos lietuviai yra maloniai prašomi šiame svarbiame BALFo susirinkime dalyvauti.

svarstyti susirinkime? Mano nuomone, tiksliausias jos aptarimas, tai pažinimas to, kas geriausio ligšiol pasakytą, parašytą, mintytą ar nuveiktą. Anot van Dyke, kultūrėti, tai tenkintis tuo, kas yra geriausio. Taip aptarta kultūra šlifuoja ir portą ir būdą. Ji kultivuoja skonį gėriui ir grožiui. Ji kelias į pažangą. Kultūra yra religija ir mokslas, literatūra ir menas, daina ir muzika, švietimas ir spauda, kalba ir dar daugiau. Visa tai naudinga ir būsimam Lietuvos prisikėlimui.

THE *Arlington* Tel. TAYlor 7-9842

385 Arlington Ave. Restaurant
Brooklyn 8, N. Y. *Ona ir Jonas Valaičiai*

THREE JOES SERVICE STATION, Inc.

85-42 Woodhaven Boulevard Woodhaven, N. Y.

Telefonas: Virginia 6-9683

PAREMKIME KALĖDŲ GERĄJĮ DARBELĮ

Jau keli metal, kai skautai vykdo Kalėdų gerąjį darbėlį ir surinkę bei patys suaukoję pinigų siunčia broliams skautams Vokietijoje paremti.

Ir šiais metais Lietuvių Skautų Brolijos Vyriausias Skautininkas s. Eugenijus Vilkas paskelbė gerąjį darbėlį, ragindamas skautus taupyti centus ir pasiūsti juos savo broliams, kurie yra reikalingi paramos.

Šiandien skautybė yra didžioji lietuvių išlaikytoja, mūsų visuomeninio gyvenimo pirmaprādė mokykla. Turėsime skautus — ateityje gyvuos lietuviškos studentijos veikla ir vėliau

Lietuvos okupacijos tautos kultūrinė raida padaryta žala bei spraga turės ilgalaikį užpildyti laisvųjų lietuvių kūrinių. Tie kūriniai, lygtai kaip šiojo Kongreso darbai, turės grįžti į Lietuvą...

Šiandien lietuvių tauta stumiama iš viešojo gyvenimo, istorija klastojama, religijos ugdymas ir praktikas laikomas arba nesuderinamu su Maskvos skelbiamais principais arba dargi nusikaltimu. Tautinis pasireiškimasis mene ar literatūroje laikomas nukrypimu, dargi sukilimu prieš "didįjį brolių."

Ne vergovė, bet laisvė — kultūros požymis. Žmogaus ir tautų teisės — šventas dalykas. Kultūra uždeda ir pareigų. Lietuvis, kuris siekia kultūros, tuo pačiu siekia ir laisvės Tėvų Žemei. Jei vergovė yra blogis, o laisvė ir teisė — gėris, tai kultūringo lietuvių uždavinys siekti pavergtą tautą laisvinti.

Lietuvos laisvinimo nematuokime dienomis, mėnesiais, metais. Tai gimdo nusivylimą. Tenkinimės tuo, kad, anot Maironio, "auštančią dieną mūsų nors sūnūs visgi išvys!" Kuo greičiau toji diena išauš — tuo geriau. Kantrybė — būtina. Trisdešimtis tris kartus ji Naujame Įstatyme suminėta. Ji nereiskia pasyvumo. Ji laisvos valios apsisprendimo aktas. Kantrybė mums privalu apsišarvuoti tiek, kad jos pakaktų iki Lietuvos laisvės aušros. Jei Lietuvos priešui netrūksta ryžto lietuvių tautą engti, mums neturi pritrūkti ryžto bei kantrybės ją laisvinti. Kultūra reiškia ryžtą ir ištverti. Nesuprantama, kad Sibiro ir vergovės išvengęs išeivis bei tremtinis Lietuvos sutemų laikais, laisvėje, nuo jos nusigręžtų. Kultūra be kilnumo — ne kultūra. Todėl, Nemuno krašte Kremliaus kultūrai ne vieta...

visuomeninis gyvenimas. Neremsime jų — ateityje susilauksime tautinio mirdėjimo.

Į šį gerąjį darbėlį įsijungia visi skautai. Jie taupo centus, dešimtukus. Tai jų gerasis Kalėdų darbėlis. Vyresnieji skautai savo gerąjį darbėlį atlieka žaliuokais doleriais. Prie jų jungsis ir skautų rėmėjai, tėvai, visa lietuviškoji visuomenė.

Gruodžio mėnuo tebūnie visų mūsų gerojo darbėlio mėnuo.

Atsiminkime, kad Vokietijoje gyveną skautai gražiai mus, lietuvius, atstovauja Europoje. Mūsų remiami, jie gali dalyvauti įvairiose tarptautinėse stovyklose, jie galės gerai pasirengti lietuvius atstovauti ir tarptautinėje stovykloje, kuri įvyks kitais metais Graikijoje ir kurią suvažiuos skautai iš viso pasaulio.

Kiekvienas savo name, kambaryje, padėkime nedidelę dėžutę ir ant jos šono užrašykime "KALĖDŲ GERASIS DARBĖLIS."

Meskime į ją kasdien atliekamus centus, nedaugiau tik centus. Randi kišenėje centą — ir mesk į dėžutę. Ir, kai Kūčių vakarą susėsime aplink eglutę, paberkime juos ir suskaitykime. Ai... ai...oh...kiek bus džiaugsmo...

Visus surinktus pinigus atduokime skautų vadams arba tiesiog pasluskime: T. Gallius, 16 Lampertheim/Hessen, Huettenfeld, Schloss Rennhof, Litaisches Gymnasium, W. GERMANY.

Skautas skautui broli! Lietuvis lietuviui broli! Atliktas Kalėdų gerasis darbėlis tesuteikia mums tikrojo džiaugsmo, prasmingo džiaugsmo.

vytautas kasniūnas

VIENINTELIAI ORIGINALŪS, IMPORTUOTI IŠ LENKIJOS

pasaulinio garso DEGTINĖS IR LIKERIAI

Aukščiausios rūšies

WYBOROWA 5.99*

Vodka, 100 pf. 5th

Ne palyginamo aromato

žolės iš Baltvyžiaus

ŻUBRÓWKA 6.77*

zubro vodka 100 pf. 5th

Senoji ruginė

STARKA 6.99*

Tradicinis lenkų-lietuvių gėrimas su medum ir šaknelėmis

KRUPNIK 7.27

me daus likeris

Ant rinkinių lenkiškų vyšnių

WIŚNIÓWKA 6.60*

vyšnių likeris 80 pf. 5th

Kainos New Yorko valstybėje, kitose valstybėse, pareinant nuo viet. taksu

Reikalaukite šių importuotų gėrimų savo degtinėse krautuose, baruose ir tavernose. Jeigu jie dar neturi, prisiųskite mums įmonės vardą ir adresą ir Jums bus pristatyti.

Gaunama sekanciose valstybėse: New Yorke, New Jersey, Connecticut, Massachusetts, Maryland, Pensilvanijoje, Kalifornijoje, Floridoje, Washington, D. C.

Importuoja: **PARK, BENZIGER & CO. INC.**
75 West Street, New York 6, N. Y.

Capitol Distributors

30-35 Thompson Ave.

Long Island City 1, N. Y.

EX 2-5600

Merchants Wine and Liquor

Marlton Pike

Pennsauken, N. J.

No. 3-2300

Visi šie importuoti gėrimai iš Lenkijos gaunami Republic Liquor Store (žiūr. skelbinį apačioje)

REPUBLIC LIQUOR STORE, Inc.

G. Jokubaitis, Manager

322 UNION AVENUE
BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

Lietuviškoje Chicagoje

J. Jaselskytė, buvusi Sibiro tremtinė, atsiradusi Chicagoje susituokė su A. Eitūčiu.

J. Daužvardienė yra garbės pirmininkė šių organizacijų: Lietuvių Moterų, Klubo ir Liet. Dukterų D-jos.

Alice Stephens, muzikė, Operos moterų choro dirigentė, yra paskirta teisėja lenkų chorų konkurse.

Ona Bironienė iš Buenos Aires, Argentinos, atvyko pas dukrą ir žentą, Olgą ir Narcizą Kreivėnus, kurie turi valgomųjų produktų krautuvę 3263 S. Halsted St., Chicagoje. Viešnia iš Argentinos Jonui Jakubauskui, gyv. Chicagoje, atvežė dovanų iš jo brolio Andriaus ir žmonos Apolonijos Jakubauskų. Savo laiške Andrius Jakubauskas rašo, kad Argentinoje šiuo metu sąlygos labai sunkios: viskas labai pabrango, darbai sumažėjo, žmonės neturi pinigų ir pradeda primityviai gyventi su žvakėmis. O. Bironienė, paviešėjusi Chicagoje, vėl grįžė į Argentiną pas savo šeimą.

Albert Aukers, District Savings Banko prezidentas, su savo žmona Ona buvo nuvykęs į Washingtoną ir dalyvavo U. S. Savings and Loan Association suvažiavime. Ta proga A. Aukers su žmona aplankė idomesnes Washingtono vietas.

Prelatas I. Albavičius, lapkričio 22 dieną atšventė 50 metų kunigystės sukaktį.

K. Kotkevičienė, daugelio organizacijų veikėja, lapkričio 25 dieną atšventė savo gimtadienį sulaukusi 80 m. amžiaus.

D. Stankaitytė, S. Baras ir A. Brazis, solistai, gražiai pasirodė Peorijos koncerte, kuriame jie dainavo ištraukas iš operos "Aida". Koncerte dalyvavo 1,800 amerikiečių.

Dr. A. Rielickas neseniai lankėsi Lietuvoje, kur buvo nuvykęs ir aplankė Marijampolėje gyvenančią savo motiną ir kitus artimuosius.

Liet. Atgim. Sąjūdis, kaip skelbia L. L. išstojo iš Lietuvos Nepriklausomybės Talkos.

M. ir A. Aleksūnai su tėvais atvyko iš Argentinos ir apsigyveno Chicagoje.

J. J. Bochunas, žinomas visuomenininkas, šiomis dienomis išvyko į Australiją.

Fronte bičiuliai Naujų Metų sutikimą ruošia Šarkų restorane.

Kęstutis Dirkis, ekonomistas, mūsų bendradarbio Povilo Dirko sūnus, nupirko Vengeliasko svetainę su didele sale, kurioje įvyksta įvairių lietuviškų organizacijų susisirinkimai ir pasilinksminimai. Susirinkimams salė nuomojama dykai.

E. ir J. Litvinai atvyko iš Afrikos Moroko ir nuolatiniai apsigyveno Chicagoje.

R. Roudovas, Draugo Kultūros priedo redaktorius, buvo išvykęs į Baltimorę lankyti sergančios motinos.

VIENYBĖ, 1962 m. gruodžio 7 d.

Kultūros Kongreso proga susitiko draugai, gyvenę toje pačioje Seedorfo stovykloje Vokietijoje, o dabar išsisklaidę po plačiąją Ameriką: rašytojas Jonas Minelga ir žurnalistas Vladas Butėnas iš Chicagos, Vienybės redaktorė Salomėja Narkėliūnaitė iš New Yorko ir rašytojas Jurgis Jankus iš Rochester, N. Y.

Metinė Balfo vakarieniė

Chicagos apskrityje BALFo valdybos ruošta tradicinė vakarieniė įvyko lapkričio 17 d. Jaunimo namų didžioje šalyje. Dalyvavo keletas šimtų darbuotojų ir rėmėjų. Vakarieniės vedėjas buvo Valer. Šimkus.

Svečias iš V. Vokietijos dr. J. Grinius supažindino vakarieniės dalyvių su vokiečių atsiliepiamais spaudoje ir laiškuose apie lietuvių, kurie gelbėjo vokiečių kilmės žmones nuo bado ir globoje ištiktus nelaimėje.

Prelegentas papasakojo ir apie lietuvių gyvenimą Vokietijoje.

Dr. J. Grinius pabrėžė, kad Vasario 16 gimnazija V. Vokietijoje yra lietuvių židinys, apie kurį sukasi visas tautinis gyvenimas. Jis aiškino, tą švietimo židinį turėdami, lietuviai ne tik džiaugiasi, bet ir didžiuojasi. Kad gimnazija gyvuoja ir išsilaiko, tai BALFo, kun. Suginto ir daugelio kitų geradarių nuopelnas.

Solistė Mastienė padainavo kelias dainas, akompanuojant Motekaičiui. A. Baronas paskaitė humoristinių eilėraščių, paliesdamas eilę aktualių visuomenių temų.

Šimkus pristatė ištisą eilę BALFo rėmėjų, kurie paklojo šimtus. Jais yra Sidriai — (\$500 kasmet duoda), prel. Albavičius — \$300 (kasmet nario mokestį moka), Mackevičiai — \$100, Galdukai — \$100, Pakeliai \$100 ir Kriaučieliūnai — \$100 ir kt.

Pabaigoje Linkevičiams buvo įteikti dokumentai šių metų birželio 17 d. BALFo loterijoje laimėto žemės sklypo Floridoje, paaukoto Vertelkų.

POV, DIRKIS

BALFo vakarieniėje: K. A. Juška, A. Gintneris, Linkevičiai ir V. Šimkus. **Apačioje** - (iš k. į d.) kun. Sugintas, D. A. Juška, dr. Grinius, solistė Mastienė ir N. Gugienė.

P. Daukšas nuotraukos

LIETUVIAI ADVOKATAI

S. Bredis, Jr.
37 Sheridan Avenue
BROOKLYN 8, N. Y.
Telefonas: APplegate 7-7083

C. A. Voket

(Vokietaitis)
41-40 74th Street
JACKSON HEIGHTS, N. Y.
Telefonas: NEWton 9-6620

VIENYBE

The oldest Lithuanian newspaper in the world established by Juozas Paukštys in 1886, is published weekly by Valerie Tysliava and Juozas N. Tysliava at 192 Highland Boulevard, Brooklyn 7, N. Y. Tel.: APplegate 7-7257. Executive Editor: Valerie Tysliava, Editor: Salomeja Narkelūnaitė. Senior Editor: Vytautas Sirvydas. Entered as Second Class Matter October 23, 1907, at the Post Office of Brooklyn, N. Y. Subscription rate: \$7.00 for one year. Three weeks' notice is required to change a subscriber's address. Advertising rates on application. All rights are reserved and no part of this newspaper may be reproduced without the consent of the Publishers. All manuscripts submitted are subject to editing by the Editor.

M E S

VYTAUTAS SIRVYDAS

Atkelta iš 1 psl.

rimtų ir paremtų studijomis, matyti, iš diplominių darbų." Iš jų darbų pažinsite juos, sakoma ir Šventraštyje. Gaila, kad išėivijoje daugiau kreipiame dėmesio į okupanto darbus, kurių paveikti negalime, o nekeliamo savųjų brolių, kurie, gal išgirdę pagyrimą, nudžiugtų ir pasidrausintų daugiau dirbti.

Santykių su okupuota tauta klausias, kaip Al. Gimantas rašo, jautrus, nuomonių skirtumas gilus. Todėl tenka pasveikinti Darbininko redakciją, galiausiai pripažinusią principą: "Mums rodos, skirtumo tarp išėivijų čia nėra jokio: visi nori santykių su sovietinamos Lietuvos žmonėmis, tik didžioji visuomenės dalis atsisako turėti reikalą su Lietuvos sovietintojais." Čia kaip tik ir mūsų pozicija! Friedu dar priminsime J. Garnio žodžius paskaitoje Santykiai su kraštu: Koegzistencijos laikotarpis (skaitė akademikų santariečių suvažiavimui 1960 m.). Sakė: Organizacijos bei institucijos, kurios reprezentuoja sovietinę Lietuvą, tenka laikyti antstatu lietuvių tautos kūnui, su juo organiškai nesurištu. Santykiavimas todėl negali būti formalus. State Departmento propaguojama 'people to people' formulė esamomis sąlygomis bene bus vienintelė galimybė." Ar turime sumanumo tą galimybę sumaniai išnaudoti, visuomenei dirgsnių negadinant, pasakomis apie "bendradarbiavimo su institucijomis"? Institucijas reikty išnaudoti savo tikslams, jei tai būtina, ne joms tarnauti, ar su jomis bendradarbiauti, nes kokie gi mainai gali būti su čigonu, mūsų pasaulėžiūros melagingu niekintoju?

MUMS RASO

Kongresui praėjus

Nors Kultūros Kongresas praėjo dideliu pasisekimu, bet turėta kai kurių ir trūkumų.

Kaip žinome, pagrindinis šio kongreso rupeštis buvo: kaip išlaikyti lietuvišką gyvybę išėivijoje. Todėl šia linkme turėjo visa kongreso veikla būti vedama. Tačiau pasigęsta pačios svarbiausios — jaunimo sekcijos, kuri daugiausia galėjo turėti reikšmės lietuviybės tęstinimui.

Nėra abejones, kad kai atstovaujama beveik visa lietuviškoji išėivija, kongreso rezoliucijos turi didelę reikšmę. Tai yra gairės, kuriomis turi mūsų lietuviški veiksniai bei visuomenė vadovautis.

Tačiau net tokia labai svarbi lietuviškų parapijų sekcija savo nuosprendžių nepateikė, nors diskusijos šioj sekcijoje, ypač kiek tai liečia parapijų klebonus iš parapijų seselės mokytojas, buvo labai gyvos.

Buvo nurodoma, kad lietuvių kunigai ir seselės lietuviškos nelaužytų natūralinės teisės, kurios autorius yra pats Dievas, ir IV ir V-to Dievo įsakymų, kur Dievas yra uždraudęs savatautąžudystę.

Vienas atstovas, išsitraukęs iš kišenės prof. kun. St. Ylos "Sveika Marija" maldyną, kuris yra aprobuotas Amerikos vyskupų, atsivertęs 212-13 pusl., išvardino jame nuodėmes prieš IV-tą Dievo įsakymą: "...Gal nusidėjai prieš savo tautą: neatlikai teisėtai uždėtų pareigų? — Niekinau savo tautą? — Gėdinai savo tautinės kilmės, kalbos, savo tautiečių? — Nekovojai už teisingas savo tautos teises — Priešingai: savo tautiečius skundei svetimiems? — Dirbai prieš savo tautos interesus, juos išdavinėjai?"

Mūsų tautos didis vyras prel. Krupavičius priminęs tautines parapijas (Kan. ist. 216), konstatavo, kad tautinės parapijos ne tik iš vardo, bet gyvenimo praktikoje turi būti tikrai lietuviškos ir minimaliai pradžios parapijų mokyklose tikyba, dainavimas bei giedojimas ir maldynai turi būti tik lietuviški.

Anot prof. B. Vitkaus: "Lietuviškoji parapija turėtų tapti pagrindiniu lietuviškumo židiniu."

Baigiant kongresą prez. pirm. dr. Lukoševičius, pa-

Savųjų ar svetimųjų remimas?

AL. GIMANTAS

Jau nekartą teko girdėti apie atvejus, kada mūsų tautiečiai, šiaip jau simpatizavę komunistams, nuvykę ir gerai pasižvelgę Lietuvoje, visiškai pasigydo nuo komunizmo bacilų, bet suserga nauja "liga" — padėti galimai daugiau, galimai efektyviau savo tautiečiams, likusiems sovietinamoje Lietuvoje. Padėti ne vien tik tuščiais žodžiais, skambiomis deklaracijomis ir... nieko neveikimu, bet galimai konkretnesne parama.

Tuo pat metu, kai vienai daliai mūsų sesių ir brolių Tėvynėje būtina reikalinga materialinė pagalba (beje, kodėl iki šiol neišleidžiamas joks BALFO atstovas? Ar čia nereikalingas visų JAV lietuvių didesnis spaudimas, ne vien tik spaudoje reiškiamas nepasitenkinimas?), kitiems toji parama reikalinga ir pageidaujama kitokia — vakarietiškosios, bet jau blystančios, dvasios ir nuotaikų palaikymas. Jis, tik jis vienas, žinančiųjų tvirtinimu, yra šiuo metu pats geriausias laidas prieš nuolatinę rusifikaciją ir sovietinimą.

Mes čia, tiesa, kartais, pusiau paslapčia, kartais kiek ir viešiau, bet vis su kažkokios baimės ženklais, tomis temomis pakalbame ir beveik nieko nedarome. O, laikas, tas nelaukiantis ir mums nepataikaujantis faktorius, deja, nelaukia. Mes dar vis nepajęgiame išsiaiškinti, kada ir kur prasidėtų ir baigtųsi savųjų remimas ir kada sovietinės santvarkos palaikymas, jos liaupsinimas, pripažinimas.

Dažnai net ir nebandome tų dviejų sąvokų skirti, pasistengdami viską suplakę vienon vieton ir tada, lyg patys prieš savę pasiteisindami, nutygame. Lengviau juk nieko neveikti, kaip dirbti darbą, kuris gali pareikauti tikrai milžiniškų pastangų. Žodžiais pasiplakti juk kur kas pigiau ir lengviau...

Neseniai spaudoje pasidžiaugėme brolių Nasvyčių kai kuriais architektūriniais kūriniais Lietuvoje, tik užmiršome pažymėti, kad tikrieji tos kūrybos inspiratoriai, ikvėpėjai, buvo Vakarai, ta prasme, kad mūsų architektams labai padėjo specifinė literatūra, gauta iš šios pusės, kurią parūpino bičiuliai ir pažįstami.

Štai, kitas, bent kiek panašus atvejis. Viename lietuviškame didmiestyje jaunam architektui pavesta suprojektuoti televizijos centras, pati stotis, studijos, pagalbinės patalpos. Gavę jį komandiruotę ir i "liaudies demokratijos" šalis, vyko į Maskvą, Leningradą, bet ten, nieko jis negalėjo pasimokyti, visa taip atsilikęs ir primityvu.

Jaunasis architektas norėtų, kad jo projektas būtų tikrai iškilus, modernus, iš kurio galėtų mokytis ir patys okupantai. Jis prašo atsiusti jam iš Vakarų tinkamos medžiagos, lektūros, kuri galėtų jį supažindinti su panašiais įrengimais čia, Vakaruose, kad jis visus privalumus galėtų pritaikyti ir Lietuvoje. Jis nori, kad TV centras būtų lietuviškojo išradimo genijus ir pavyzdys. Dabar, kyla klausimas, jam padėdami, padėtume okupantui, jo kėsłams, ar Lietuvai, lietuviams?

Štai, X. didmiesčio vienos ligoninės direktorius, jaunosios kartos gydytojas, prašo savo buv. mokslo kolegas atsiusti jam modernios ligoninės planus. Jis galvoja ir tikisi, kad pasiseks jam praveisti pro visą sovietinę biurokratinę sistemą, jo planą, padidinti, moderninti ir plėsti jo vadovaujamą ligoninę. Ir vėl, tas pats lemtingasis klausimas: jei jam padėsime, stiprinsime sovietinį režimą ar tai tik bus parama, konkreti parama Lietuvos žmonėms, kurie, gautų tikrai modernia ir žmonėms naudingą įstaigą — ligoninę?

Arba, teko matyti eilę laiškų su prašymais atsiusti Lietuvon Vakaruose išleistų veikalų (pavadinimai) anglų suminėti kiekvienos knygos atskirai) anglų kalba, meno, kultūros, civilizacijos, filosofijos temomis. Vieniems tie veikalai reikalingi moksliniam darbui, kiti tenori plėsti savąjį pažinimą, bet visiems reikalingas tas magiškas žodis — Vakarai, be kurių jie ten nerimsta, be kurių nesijaučia pilnomis asmenybėmis. Patenkinti tokius prašymus ar juos atstūmti? Teigiama atveju, ar tai bus savųjų Tėvynėje, ar svetimųjų atėjūnų ir ju tikslu remimas? Tai klausimai reikalingi galimai skubėsnų atsakymu.

Akademikų rateliuose

Forthamo u-te yra moderninės Rusijos studijų institutas, kuris, tarp kitko, spausdina Sovietijos medicinos žurnalų santraukas. Leidinį tvarko lietuvis kun. Walteris C. Jaskevičius, bendradarbiauja Mindaugas Mikolainis, buvusio Vienybės redaktoriaus Petro Mikolainio vaikaičiai.

Prof. A. Sennas Montreale u-tui skaltė paskaltą apie Europos slavus, kurią išspausdino u-to leidžiamas slavų reikalais žurnalas. Lietuviai montrealiečiai profesoriaus atsilankymo nepastebėjo.

Praėjusią vasarą 36 amerikiečiai akademikai praleido 40 dienų Sovietijoje įvairioms studijoms, pagal esamas kultūrinių mainų sutartis. Lietuvių nebuvo.

Lietuviai turi Lietuvių kambarį Pittsburgho u-te. Šiomis dienomis lenkai įrengė Lenkų kambarį Buffalo u-te, kuriam finansus sutelkė vietos Lenkų Meno Klubas. Kambaryje lenkų kultūrą vaizduojančių leidinių rinkinys.

Per 3 metus amerikiečiai vengrai surinko \$19,500 įkurti Rutgers u-te Amerikos vengrų gyvenimo ir istorijos studijų kursą. Šiame u-te nuo seniau veikia American Hungarian Institutas.

Indiana u-tas tariasi su u-tu Taškente apsikeisti studentais ir akademikais.

reikšė, kad atskirų sekcijų rezoliucijos bus paskelbtos vėliau. Todėl patriotinė visuomenė laukia ir lietuviškų parapijų rezoliucijos.

J. BUTAUTAS

Vyksta mainai su Jugoslavija, kur 3 amerikiečiai specialistai dėsto Amerikos literatūrą ir anglų kalbą. Indiana u-to Rusų ir Rytų Europos Studijų Institutas dabar turi 90 studentų akademikų ir 34 mokytojų dėstytojus. Įdomu, paskutinę valandą Varšuva neišleido atvykti prof. Krzyzanowskiui, čią dėstyti lenkų literatūrą, nors viskas kelionei jau buvo paruošta.

U. S. Information Agency ieško 86 aptarnautojų savo šešioms parodoms, kurias, pagal mainų sutartis, siųs į Sovietiją, pavažinėti nuo 6 savaičių iki 6 mėnesių. Aptarnautojai turi mokėti rusų, ar kitą vietinę Sovietijoje kalbą. Mūsų spaudai gal būtų naudinga, jei į tarpą patektų ir pora lietuvių. Pirmutinės parodos Maskvoje metu (1959 m.) keli aptarnautojai gavo progos nuvažiuoti į Pabaltijį.

Amerikos universitetų komitetas jau parinko 3 amerikiečius akademikus studijuoti Sovietijoje po 5 iki 9 mėnesius. Iš Sovietijos atvyks toks pats skaičius, bet jie galės studijuoti 21 Amerikos u-te, kai tuo tarpu amerikiečiams teledžiama būti tik Maskvoje ar Leningrade. Šeši akademikai iš Columbia u-to, 5 iš Indiana. Lietuviškų pavardžių nėra.

Koščiūškos Fondas New Yorke paskyrė dvi stipendijas. Pagal vieną Wisconsin u-to akademikas Ed. Czerwinski praleis metus Jogallos u-te Krokuvėje, o Varšuvos akademikė Marija Lewicka studijuos metą Wisconsin u-te.

Amerikos Office of Education duryk šimet siuntė savo pareigūną Seymour Roseną tirti mokyklas Sovietijoje. Jis sykį su 7 JAV kongresmanais apvažinėjo mokyklas Maskvoje, Leningrade, Kieve, Alma-Atoje ir Taškente. Petitionais sumetimais negalėjo atlikti ir pastudijuoti, mokyklų veiklos Pabaltijo kraštuose.

Lenkijos valdžia per UNESCO siūlo 10 stipendijų amerikiečiams akademikams vienerių metų lenkų istorijos, ar kalbotyros lenkų mokslo įstaigose studijoms. Aplikantai turi būti baigę universitetą.

S. Lauraitis Vilniaus Tiesoje sako: Imperialistų samdomi stengiasi į Lietuvą prasibrauti turistais, kaip Kuraitis, su aiškiu uždaviniu: palieti nacionalizmo.

Miegok ramiai, "drauge": viena, Maskva vizų neduoda, antra, visi mūsų veiksniai, visomis dūdomis ir priemonėmis, nuo anksti ryto iki vėlaus vakaro, graso nesibrauti pro geležinę uždangą Lietuvon, kad nesudrumstų ramybės ir jiems ir bolševikų diktatūrai!

Jakubka Vilnyje rašo: Doro lietuvio, JAV piliečio pareiga siekti, kad JAV pripažintų Lietuvos įsijungimą (?) į Sovietiją.

Doro lietuvio, JAV piliečio pareiga yra kaip tik atbulu: sukti viršūnes Washingtono kuo ilgiausiai nepripažinti to "įsijungimo." Matyti, Jakubka tēbemięgā ir tebesapnuoja.

Stebėtojas

Spaudos parodos organizatorius Jonas Vaidelys prie spaudos sienos Kultūros Kongrese Chicagoje.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

MOKSLO DARBAI SPAUDOS PARODOJE

Šiame skyriuje buvo išstatyta bibl. Iz. Kisino; Myk. Biržiškos ir A. Smetonos bibliografija ir biobibliografija. Be to, M. Urbšienės — 1933 ir 1934 metų Lituanica bei Vac. Biržiškos kiti darbai.

Tuo pačiu, bibliografijos žurnalo Knygų tesinys—Bibliografijos Žinios ir tremtyje tesinys—Knygų Lentyna, leidžiama ir redaguojama bibl. A. Ružancovo.

Šių leidinių buvo išstatyti keli ir, ypač, naujaisi, leidžiami jau kvirtinti metai kultūrininko Vytauto Sauliaus, gražiū dail. Al. Kurausko viršeliu. Buvo išstatyta ir keliasdešimt Liet. Bibliografijos Tarnybos, kuriai vadovauja Al. Ružancovas, leidinių, kurių teledžiama po 10 ir 15 egzempliorių.

Matėme ir Kaune ėjusios Lietuviškosios Enciklopedijos vieną sąsiuvinį ir bibl. Kazio Baltramaičio bibliografinį darbą anglų kalba. Tai anūkas ano žymaus bibliografo S. Baltramaičio. Buvo ir bibliografija: S. Baltramaičio ir Vac. Biržiškos atvaizdai išstatyti.

Šie abu skyriai ir buvo spaudos parodos pagrindas. Tenka paminėti ir mokyklinį skyrių. Tai liuanistinių mokyklų vadovėliai. Čia talkininkavo mokyt. J. Tamulis. Be to, įvairino parodą ir priešmokyklinis skyrius, kaip Montessori, vadovaujamas D. Petrutytės ir ALVUDas—Amerikos Lietuvių Vaiko Ugdymo Draugija, kuriai vadovauja dr. J. Adomavičius.

Platus ir karių skyrius, tai Kario 11-os metų kompektai ir Karys, neprikl. Lietuvoje ėjęs, bei šiaip įvairūs leidiniai. Jaunimo skyrius, tai Ateitis ir Lituanus.

Apypilnė pasirodė ir laisvojo pasaulio periodika, įnešusi įvairumo tematika, forma ir bendra išvaizda. Be to, lankytojai negalėjo atsitraukti nuo neprikl. Lietuvos periodikos, kurios buvo 110 įvairiais vardais. 6 leidiniai caro laiku ir 14—Vilniuje ėjusių lenkų laikais.

JONAS VAIDELYS

Knygų nebuvo stengtsi išstatyti, nes vietos maža ir paroda ribojosi, kaip anksčiau sakyta, mokslinė literatūra ir bibliografija. Tiesa, buvo viena kita naujausioji bei seniausioji knyga, bet neatstovavo vieno ar kito knygos žanro.

Tenka paminėti, tai V. Krėvės—Dainavos šalies senų žmonių padavimai, kurių išstatyta pirmoji laida, Vilniuje, 1913 m. leista, neprikl.

Lietuvoje, Kaune, gražios A. Galdiko iliustracijos ir tremtyje, Vokietijoje, Jonyno viršelis.

Iš senų laikraščių bei žurnalu paminėtini: Visuomenė, Vairas, Vadovas, Seinyšaltinis, Anglijoje—Laikas 1905 metų, Romuva, Meno kultūra, Skaitymai, Dienovidis, Meño Dienos, Keturi Vėjai ir kt.

Tremties periodikos nebuvo išstatyta, bet ją atstovavo Vokietijoje, Hanau le-

tuviai. Tai sieninis laikraštis, gausiai iliustruotas nuotraukomis, dailininkų piešiniais bei šaržais ir meniškai gražiai laužomas.

Tiesa, plati ir parapijų istorija, apimanti ir Kanados Lietuvius. Kiek paliešti ir vienuolynai, taip moterų, taip ir vyrų.

Bet visus stebino, tai Sibiro maldaknygė penkiose kalbose išleista, kuri, jei būtų buvę parduodama, tai būtų kelis šimtus išpirkę. Visiems buvo naujiena.

Gal kas ir pasigedo Lietuvių Enciklopedijos, tai ir rengėjas turėjo tą galvoje, bet, kai paskutiniu metu, dėl mokyklinio vadovėlio įvedimo į parodą, teko ir turinį kiek pakeisti. Bet ir suprantama, kad čia buvo ne knygos paroda, o spaudos periodikos ir pagrindu norėta parodyti mokslinę literatūrą bei bibliografiją, kurios buvusiose parodose buvo pamirštos. Juk ir kongreso tikslas — lietuviybė, mokslas. Taigi, teko kiek ir kitaip apsiriboti ir lankytojų nukreipti dėmesį.

Tenka apsidžiaugti, kad kreipliantis eksponatų, niekas neatsisakė, ypač, paminėtinos seselės: Putnamo, Brocktono, prancišketės Chicagos kazimierietės bei marijonų, pranciškonų, jėzuitų vienuolynai. Suprato ir skautai, karių Ramovė, ateitininkai ir kiti. Didį padėką kun. L. Jankui, kuris parūpino Sibiro maldaknyges bei kun. V. Dabušiui, parengant parapijų istorijų ir kt.

Paroda buvo gausiai lankoma per visas penkias dienas ir sulaukta apie 1400 lankytojų. Dauguma po kelis kartus atėjo ir daug kas prašėsi gauti pasinaudoti senais leidiniais.

Spaudos paroda įnešė, ne tik naujumo į kultūros kongresą, bet ir įvairino turinį, parodė mokslo ir kultūros veidą. Tik patalpų ankštumas apipavidalinti meniškai parodą neleido.

SPAUDOS SKILTYSE

JAV valstybės sekr. Rusk aną dieną pareiškė: "Atrodo, stovime ant žymių bet nepramatomų posūkių slenksčio. Ateina tarpsnis, kuriame turėsime perkratyti įsigyvenusias pažiūras ir, gal būtų, jas keisti. Tai palies visų valdžių viršūnes visame pasaulyje." Išskaitykime, ką norime mūsų diplomato žodžiuose, bet vis dėlto, juose atsispindi šių dienų nuotaiką, kad JAV—Sovietijos santykiams atsivertė pakitimų momentas. Chruščevas netikėtai švelniai kalba. Daro, ko reikalaujame Kuboje. Žinome, sovietų diktatūra moka pūsti ir šilto ir šalto, todėl labai vietoje didelis atsargumas. Genevoje, pavyzdžiui, Maskva nenusilėidžia nei nago juodymu nusiginkluoti. Chruščevas, tačiau, iš yvena didelių sunkumų. Jo pramonė nedirba kaip reikia, o žemės ūkis gerokai šlubuoja. Pasaulyje vyksta revoliucinių atmainų, bet ne komunistai jas vairuoja ar sukelia. Afrikoje net pralaimi savo buvusius pritarėjus (Alžirija, štai partiją į pagrindį suvarė). Amerika turi bėdų su savo talkininkais, bet Maskva juk supa dantis sukandę satelitai. Kinija gi visai atvirai skersuoja. Vilku gimęs, tiesa, vis į mišką žiūrės, bet Washingtono kietumą Kubos atžvilgiu patyręs, diktatorius bene iš tikrųjų palinko būti atsargesnis ir sukalbamesnis?

THE WALL STREET JOURNAL

Chruščevas 1960 m. pasveikino prezidentu išrinktą Kennedy ir pareiškė "viltį, kad, jums prie vairo stovint, mūsų abiejų kraštų santykiai eis keliu, kuriais eita Roosevelto laikais." Kaip žinome, tai laikai, kuriais Sovietijos imperija labiausiai išpuoto, nes Rooseveltas, neatsižvelgdamas Churchillio įspėjimų, leido rusams prieiti prie Elbės, neprivertė Stalino duoti kietų prižadų dėl okupuojamų kraštų ir nepavartojo Amerikos galios paveikti Rytų Europos likimo. Chruščevas bene pamanė, kad Kennedy, jei eis Roosevelt pėdomis, tai leis Maskvai pasifinti Vakarų Berlyną, pripažins Rytų Vokietiją, leis Vakarų Vokietijai tapti neutraliu kraštu ir išstoti iš NATO. Diktatorius, kaip žinoma, susitikime Austrijos sostinėje pateikė ultimatumą per 6 mėnesius išsikraustyti iš Berlyno. Kennedy atsakė: Bus šalta žiemal Bet Chruščevas matyt, vis netikėjo Kennedy kietumu ar ryžtui. Kuba Maskvą įtikino, kad Kennedy Roosevelt pėdomis neis. Todėl diktatorius ir prikarpavo savo sparnus!

Montrealo THE GAZETTE

ŽURNALISTŲ CENTRO RINKIMŲ REIKALAIS

Kultūros kongreso žurnalistų—spaudos sekcijos posėdžių metu dalyviai buvo paraginti dalyvauti Žurnalistų S-gos centro valdybos reikalu susirinkime, kuris ir įvyko lapkričio 25 d. Jaunimo Centro patalpose.

Šį susirinkimą atidarė ir jam pirmininkavo Vyt. Zalatorius, gi sekretoriavo Pr. Šūlas. Pirmasis kalbėjo ir pranešimą padarė Detroito skyriaus atstovas Mingėla, pažymėdamas, kad skyriuje yra 14 aktyvių narių, kurie turi specialius pažymėjimus, su kuriais gauna naudotis tam tikromis privilegijomis; įeina į koncertus, pabūvius nemokamai ne tik lietuvių rengiamus, bet ir amerikiečių organizacijų. Siūlė sudaryti centrinius organus.

Dail. Ant. Rūkštelė pasisakė už centro valdybos greitesnius rinkimus, kad to darbo imtųsi aktyviausias Chicagos skyrius, Gužauskas stebėjosi, kodėl Kultūrinio kongreso metu niekas nekėlė žurnalistų organizacinių reikalų, o dabar rūpinamasi kaž kokių mirusios centro valdybos tęstinumu, Geriausia pasirūpinti Chicagos skyriaus sustiprinimu, su verbavimu atstovu, įtraukiant jaunuosius žurnalistus.

Kun. dr. Prunskis siūlė kurtis žurnalistams po Liet. Bendruomenės stogu, kad turėtų daugiau autoriteto ir tada centrinius organus sudaryti.

Adv. Kal pasisakė už atskiro vieneto kūrimą, su savo konstitucija, mokesčiais, disciplina, tada atsirastų autoritetas.

Teis. S. Gečas siūlė suelti į kontaktą su kitų miestų skyriais, o tą darbą geriausiai atliktų Chicago skyrius.

Teis. J. Dainauskas pasisakė už stipraus spaudos klubo kūrimą su bendradarbiais iš dienraščių, savaitraščių, tada būtų sėkmingesnis darbas.

Vyt. Zalatorius paaiškino, kad Chicagos skyrius turi pasigaminęs ir išdavinėja pažymėjimus nariams, kurie bendradarbiauja lietuvių spaudoje.

Inž. P. Jurėnas, A. Čepulis, Venclovas, Gintneris, Z. Juškevičienė, Macevičius, Šūlas ir kt. siūlė daryti žygį, kad centro valdyba būtų išrinkta korespondenciniu būdu.

Vienbalsiai nubalsuota pavesti A. Gintneriui, Mingėlai, su teise kooptuoti iš New Yorko, Los Angeles ir kt. po atstovų suorganizuoti centro valdybos rinkimus.

Kun. J. Kubilius paragino žurnalistus paremti plunksna, parašant straipsnius laikraščiams, kad daugiau žmonių atvyktų į Jaunimo Centro naudai ruošiamą vakarienę. Gužauskui pasilūlius.

Ž. S-gos skyriaus valdyba nutarė nupirkti kelerą bilietų vakarienei. Dalyvavo 20 asmenu.

PR. ŠULAS

Auksinį kunigystės jubiliejų švenčias prel. Ign. Alabavičius (Cicero, Ill.) buvo Draugo paklaustas: Kokį pramatote Lietuvos likimą? Atsakė: Tvirtai tikiu, ateis laikas, Lietuva iš vergijos išsivaduos. Kaip visos klaidos praeityje, ir komunizmas savo atgyvens. Žmonės Lietuvoje gerai laikosi, turi daugiau susipratimo. Tai ne carų laikai, kur okupacija tęsėsi per 120 metų. Man rodos, dabar nereikės tiek ilgai laisvės laukti.

Iš Jungtinių Tautų posėdžių salės

KAIP JIE PRISIMINĖ SOVIETINĮ KOLONIALIZMĄ

Iš 61 delegato, dalyvavusio diskusijose dėl Nukolonijavimo Deklaracijos įgyvendinimo, aštuoni priminė, kad ta Deklaracija turi paliesti ir sovietinio kolonializmo jungtį nešančias tautas. Žemiau pateikiamos įdomesnių kalbų ištraukos.

J. BREWSTER BINGHAM

Jonathan Brewster Bingham — JAV atstovas — lapkričio 20 d. popietiniame posėdyje, nurodęs, kad pastarųjų metų laikotarpyje net aštuoni kraštai tapo nepriklausomi, iš kurių septyni jau yra Jungt. Tautų nariais, tęsė: „Būdinga tai, kad visos tos aštuonios šalys (Tanganika, Vak. Samoa, Ruanda ir Burundi, Alžirija, Jamaika, Trinidad ir Tobago ir Uganda, S. N.) buvo administruojamos laisvojo pasaulio narių, tai yra, tos pasaulio dalies, kurią mes vadiname laisva, nes ji remiasi laisvo pasirinkimo principu.“

Tuo tarpu per tą laikotarpį nė viena iš tų šalių, kurios dominuojamos naujojo komunistinio imperikalizmo, šalių, kuriose gyvena skirtingų kultūrų, kalbų ir rasų žmonės, negavo tikros laisvės ar net ribotos pasirinkimo laisvės.

Aš noriu atkreipti dėmesį į dokumentą A/4985, o ypač į tą jo dalį, kur kalbama apie sovietų kolonijinę praktiką. Štai etninės sovietinio kolonializmo aukos: Krymo totoriai, kalmukai, ingušai, Pabaltijo ir Centrinės Azijos tautos. Jūs gerai jas žinote, o tie, kurie dėl tokio mano priminimo garsiai šauks, žino jas geriausiai.

Gal aš galiu čia padėti sovietų atstovui išvengti vargo, atsakinėjant man į šias pastabas. Jis tikriausiai tvirtins, kad komunistiniame pasaulyje nelaikoma kolonializmu, kai tolima ir svetima valdžia dominuoja ant žmonių.

Faktas yra, kad sovietinė delegacija taiko terminą „kolonializmas“ ar „imperializmas“ tik tose srityse, kur jiems nepatinka valdymo sistema.

.../Iš to atrodytu tenai, kur sovietai valdo, nesą kolonializmo, tačiau visur ten, kur jie nevaldo, o dar tik norėtų valdyti, keliamas triukšmas dėl kolonializmo.

Tačiau mes į tą problemą žiūrime skirtingai: mes sakome, kad kolonializmas ar imperializmas egzistuoja tenai, kur nėra laisvės pasirinkimo. Todėl mes ypatingai kreipiame dėmesį į rezoliucijos dalį, kur skelbiama, kad „visos tautos turi teisę apsispręsti; pagal tą teisę jos nusistato savo politinę santvarką ir laisvai tvarkosi ekonomiškai, sociališkai ir kultūriškai.“

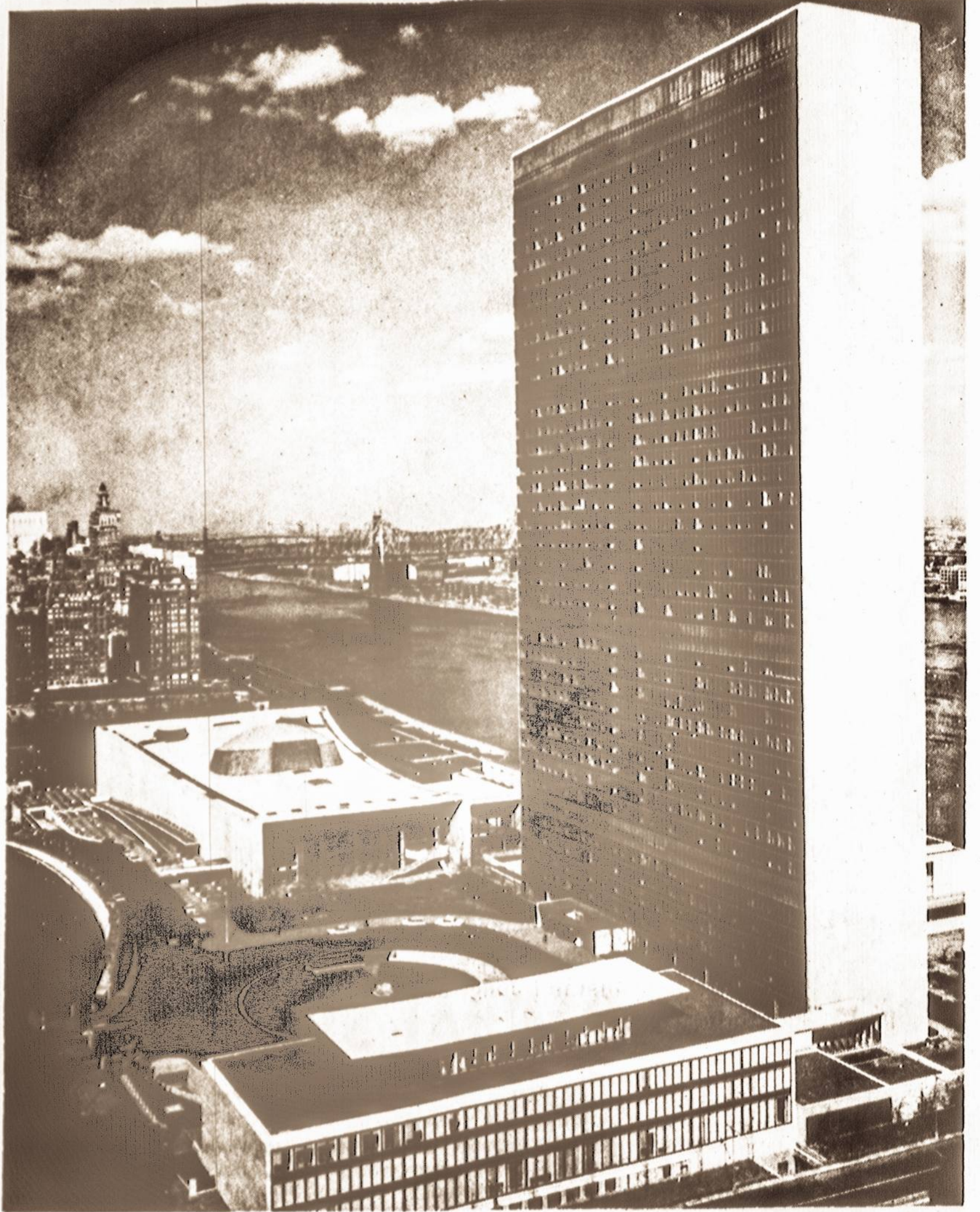
Pereitą kartą prez. Kennedy JAV Kongrese pareiškė: „Ši tauta (JAV) palaiko apsisprendimo principą ir toliau rems bei skatins atsakingą savivaldą visame pasaulyje.“

YU-CHI HSUEH

Yu — Chi Hsueh — Tautinės Kinijos atstovas — lapkričio 21 d. priešpietiniame posėdyje kalbėjo:

...savo priešinimesi prieš rasinę diskriminaciją neturėtume būti kraštutiniški. Mes neprivalome galvoti, kad visi baltieji yra blogi ir kad juos todėl reikėtų išvyti iš Afrikos.

...Specialaus komiteto veikla lietė kolonialistinę formą, kurią galima būtų laikyti seniausią ir geriausiai pažįstama. Tą formą

Bendras Jungtinių Tautų vaizdas New Yorke prie First Avenue ir 42nd Street. Priešakyje Dago Hammarškjöldo vardo biblioteka, viduryje Sekretariato dangoraižis, ir toliau — šviesūs Generalinės Asamblėjos rūmai, kuriuose vyko diskusijos nukolonijavimo klausimais.

UNATIONS nuotrauka

praktikavo Vakarų valstybės amžių bėgyje, daugiausia Afrikoje, o taipgi ir kt. pasaulio šalyse.

Nuo II Pas, karo daugelis Afrikos ir Azijos kraštų išėjo iš kolonijinio jungo ir jau net tapo JT nariais. Faktas, jog JT narių skal-

čius jau padvigubėjo, imant nuo JT pradžios, rodo, kad kolonializmas eina prie pabaigos. Aš nemanau, kad JT toje savo veikloje kokių nors rimtų sunkumų sutiks.

Bet Generalinė Asamblėja, jei ji nori būti ištikima savo pačios priimtai Dekla-

racijai, tai ji negali pasitenkinti, žiūrėdama, kaip vakarietiško tipo kolonializmas baigias. Pernai mūsų delegacija atkreipė dėmesį naują kolonializmo formą, atsiradusią po II Pas. karo — tai yra, sovietinį arba rusišką kolonializmą.

Buvo iškelta, kad Sovietų Sąjunga iš II Pas. karo išėjo laimėjusi 262,000 kv. mylių teritorijos ir 22 mil. gyventojų. Nuo to laiko Sovietų S-ga dar labiau plėtė savo imperiją.

Ir tuo tarpu, kai Gen. Asamblėja neabejotinai elgiasi teisingai, likviduodama vakarietišką kolonializmą, kur jį dar bebūtų užsilikęs, (iš kitos pusės) ji neatliktų savo pareigų, kurias jai uždėda Charta, jei pasiliktu nematantį lygiai taip pat baisaus ir netoleruotino gyvenimo, kuriam yra pasmerkti milijonai žmonių po sovietinio kolonializmo jungu.

Rusiškas kolonializmas yra subtilesnės formos. Aš žinau, kad atsiras tokių, kurie sakys, kad sovietinio kolonializmo tyrimas susijęs su šaltuoju karu. Iš tikrųjų, šaltasis karas yra priedanga, kurios Sovietų Sąjunga niekad nesivaržo panaudoti ir už kurios slepiasi rusiškasis kolonializmas su savo baisiais nusikaltimais. Ir dar daugiau, kolonializmas yra ypatingai sėkmingas naudojant vietinius iškamšas ir kvailingus, priklausančius tai pačiai tautai, kurią norima pavergti. Taigi, rasinė diskriminacija, kuri prasikiša vakarietiškajame kolonializme, čia nesudaro svarbaus faktoriaus.

Kaip ten bebūtų, rusiškasis kolonializmas yra tikras

Šitaip atrodo Europos Pavergtųjų Tautų plakatas (kitoje gatvės pusėje su iki pusės stiebo plevėsuojančiomis vėliavomis) nuo Jungtinių Tautų rūmų pagrindinio įėjimo pusės, pro kur praeina pasaulio diplomatai ir kur turi progos tas vėliavas pamatyti.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Chruščevs atsīstas ī Jungtines Tautas sovietinū respublikū "nepriklāusomybei" pavaizduoti Estijōs uzsieniū reikalū min. Gren (dešinēje su cigarete) šioje nuotraukoje kaip Sovietū Sājungos delegatas dalyvauja kolonijū komite-
to posėdyje. Jo dešinēje - Jungt. Arabū Respublikos atstovas, viduryje britas, nuotraukos kairėje - JAV atstovas
J. B. Bingham, kuris Asamblėjōs diskusijose priminė sovietinī kolonializmā.

UNATIONS nuotrauka

dalykas. Panagrinėkime kai kuriuos jo bruožus. Pirma-
sis Gen. Asamblėjōs Dekla-
racijos paragrafas kalba
apie atvejus, kai "svetimī
pavergia, dominuoja ir iš-
naudoja kitas tautas."

Kaip pavyzdį paimkime
Estija, Latvija ir Lietuva.
Tos šalys buvo nepriklaus-
mos, o kas jos dabar?
Argi jos netapo rusū imperi-
alistū okupuotos ir jėga
įjungtos į rusū imperiją?
Argi žmonės tų kraštū dabar
nepavergti svetimū, nedomi-
nuojami ir neišnaudojami?

Ar jie neturi teisės į fun-
damentalines laisves tik dėl
to, kad jie europiečiai ir
nеспalvoti? Ar tos teisės
jiems turi būti paneigtos
vien tik dėlto, kad jų dabar-
tinio likimo priminimas tar-
ptamam primena šaltąjį ka-
rą?

Antroasis Deklaracijos pa-
raografas kalba apie tautų
apsisprendimo teisę. Ar ta
teisė suteikta Ukrainoj, Bal-
tarusijoj, Vengrijoj ir Rytū
Vokietijoj? Ar Generalinė
Asamblėja bijo tuos klausim-
us diskutuoti tik dėl to,
kad tokios diskusijos nepa-
tikis rusams?

Ar mes galime sakyti, kad
todėl, jog tie žmonės yra
balti, tai jau jie mažiau
turi teisių į apsisprendimą?
No, Sir! Aš manau, kad
Deklaracija, kai ji kalba
apie visas tautas, tai ji turi
mintyje visas tautas, baltųjų
neišskiriant."

Toliau jisai pabrėžė, kad
sovietinio kolonializmo įta-
koje tapo padalinta Vokietija,
Korėja ir Vietnamas.

"Aš panagrinėjau, — jis
tęsė, — vos keletą Dekla-
racijos punktū, ir kiekvienam
jų apsisprendimo prin-
cipas numatomas lygiai tai-
kyti žmonėms tiek Afrikoje
ir Azijoje, tiek ir po sovie-
tiniu jungu. Ar mes galime
turėti ramią sąžinę, ligi
tuose kraštuose nebus įgy-
vendinta Nukolonijinio
Deklaracija?

Kitoj gatvės pusėje, prie
šios Asamblėjōs salės yra
mažas namukas, virš kurio
plėvėsuoja iki pusės stiebo

nuleistos devynių Europos
pavergtū tautū vėliavos. Tos
devynios vėliavos kasdien
Generalinei Asamblėjai pri-
mena, kad Nukolonijinio
Deklaracijā reikia įgyven-
dinti ir Europoje.

Tų, kasdien savo vėliavas
iki pusės stiebo keliančių
tautū reikalavimas yra nė-
kiek nemažesnis už anglo-
liečių, kurie šiandien yra
egzilais Konge.

Taipgi yra ir daugiau
žmoniū Europoje, Azijoje ir
Amerikose, kuriuos ištiko
panašus likimas.

Tūkstančiai jų tautiečių
kasdien bėga iš savo tėvy-
niū į vak. Europā, į Hong
Kongā, į New Yorkā ir į
Miami, kad egzilyje skurstū
tik tam, kad galėtų kvėpuoti
laisvu oru.

Ir tai jie daro rizikuoda-
mi savo gyvybe. Ir taip jie
didina tuos

milijonus pabėgėlių, kurie,
panaudojant iškalbingo Sauti
Arabijos delegato frazė,
"visame pasaulyje kvėpuoja
savo tėvynių nostalgija ir
ilgisi sugrįžti į namus."
Todėl Gen. Asamblėjōs rez-
oliucija negali būti pras-
minga, jei laisvė ir nepri-
klāusomybė nebus sugrā-
žinta ir tiems žmonėms.

SYLLA

Sylla, Madagaskaro at-
stovas, lapkričio 21 d. prieš-
pietiniame posėdyje taip,
tarp kitų dalykū, kalbėjo:

"...mes manome, kad ta
Deklaracija liečia ne tik
Afrikos juodus, kurie yra
kolonijinėje priespaudoje,
bet ji turi būti taikoma visū
rasių žmonėms ir visū
spalvū, kurie yra ir neoko-
lonizmo vergijoje. Tie žmo-
nės, taip pat, nesvarbu, ar
jie yra balti ar spalvoti, turi
teisę į apsisprendimą."

SIR JAMES PLIMPSOLL

Sir James Plimpsoll, Aust-
ralijos atstovas, lapkričio
21 d. popietiniame posėdy-
je:

"...aš sakiau, kad didžiū-
ma JT nariū nuoširdžiai

stengėsi padėti Nukolonij-
nimo Komitetui. Bet to ne-
galima pasakyti apie Sovie-
tū Sājungā... kuri pakarto-
tina bandė naudoti kolonia-
lizmā kaip šaltojo karo dalį
ir norėjo suskaldyti komite-
tā... Sovietū Sājunga kriti-
kuoja kitas valstybes, bet,
kai ji pati paliečiama, tai ji
slepiasi už JT Chartos 2 (7)
paragrafo, kalbančio apie
vidaus jurisdikcijā.

Charta yra privaloma vi-
soms valstybėms ir tau-
toms, ir todėl jos pritaik-
ymas gyvenime negali būti
ribojamas tik tiems, kurie
šiuo metu yra Vakarū kraš-
tū jurisdikcijoje. Ryšium
su tuo aš pacituosiu Aust-
ralijos užs. reik. ministrā
Sir Garfield Barwick, kuris
spalio 11 d. Australijos pa-
lamente šitaip kalbėjo:

"Man atrodo, kad ta bend-
ra Deklaracija" — tai yra
Nukolonijinio Deklaracija
— "liečia ir tautas, kurios
yra Sovietū ir komunistinės
Kinijos pavergtos, ir aš vi-
liuosiu, kad ilgainiai Jungti-
nės Tautos atkreips savo
dėmesį ir į tas teritorijas.
Būdinga yra tai, kad tuo
tarpu, kai D. Britanija yra
užsiėmusi nepriklāusomy-
bės suteikimu tiek daugeliui
tautū, Sovietū Sājunga ir ko-
munistinė Kinija užsiėmusi
savo imperijū plėtimu
ir pavergtųjų sričių didini-
mu."

"...Aš sutrauktai šitaip pa-
sakysiu: Australija tiki į
apsisprendimą, kuris turi
būti anksčiausias viso pa-
saulio tautū tikslas. Mes ti-
kime, jog mūsų visū parei-
ga yra dirbti, kad tąja apsi-
sprendimo teise pasinaudotū
viso pasaulio tautos."

MACQUARRIE

MacQuarrie, Kanados at-
stovas, lapkričio 23 d. po-
piet: ...tęsdamas savo veik-
lą, specialusis komitetas
(Nukolonijimo) ir toliau tu-
rės rūpintis Afrikos nukolo-
nijinimu. Mes sutinkame su
komiteto skiriama pirmė-
nybe Afrikos kontinentui.
Tačiau, kaip teisingai Kom-
itetas savo pranešime

Asamblėjai pastebi, jo dar-
bas toli gražu dar nelaiko-
mas užbaigtu ir kad dar yra
daug daugiau teritorijū, dėl
kuriū nukolonijinio reikės
kalbėtis.

"...Asamblėja įspėjo Nuko-
lonijinio Komitetā, jog Nu-
kolonijinio Deklaracijos
vykdymas turi būti visuoti-
nis, kaip Universalinė Žmo-
gaus Teisiū Deklaracija ar-
ba ir JT Charta, Kanados
nuomone, teisės ir laisvės
kurias numato Deklaracija,
turi priklausyti visiems
žmonėms be išimties, nes
Deklaracijoje tokiū išimčių
nenumatyta.

Mūsų supratimu, čia ver-
tėtų atsiminti, kad istoriniai
veiksniai, kurie prisidėjo
prie belgū, britū, olandū,
prancūzū ir vokiečių impe-

rinū sistemū sukūrimo
18-19 amžiuje, taip pat tuo
pačių laikotarpiū prisidėjo
ir prie Rusijos imperijos,
kuri pajungė tautas su gi-
liomis kultūrinėmis tradi-
cijomis. Tokiu tai būdu ko-
lonializmas iš Europos sklī-
do ne tik už jūrū, bet plėtėsi
ir pačiame jos žemyne. Pa-
staruoju metu mes esame
liudininkai antro rusiškojo
imperializmo apsireiškimo.
Laisvos šalys, kurios iškilo
į nepriklāusomybę 1 Pas.
karo pabaigoje iškelto tautū
apsisprendimo teisės pasi-
naudojimo dėka, tapo komu-
nistine imperijos prarytos.

Tačiau čia ne tik istorijos
reikalas, laiko nešamas į
užmiršimą. Tai yra pagrū-
dinė dalis problemos, kurią
čia mes diskutuojame ir
esame diskutavę praityje.

Skaičiai rodo, kad nuo
1939 m. 44 tautos m. dau-
giau kaip 840 mil. gyventojū
tapo nepriklāusomos ir nū-
dien dalyvauja svarbiū tarp-
tautinū reikalū sprendime.

Bet kaip gi su žmonėmis
Sovietinėje imperijoje? Skaičiai
gali įvairuoti, bet apie
96 mil. žmoniū, esančių so-
vietinėje santvarkoje niekad
nėra gavę progos pasinaudoti
ta apsisprendimo teise, ku-

Nukelta į 8 psl.

KAN. A. STEPONAITIS

TĖVYNĖJE IR PASAULY

KĄ TIK IŠEJUSI KNYGA. KURIOJE AUTORIUS PASAKOJA
SAVO PRISIMINIMUS NUO CARIZMO IKI BOLSEVIZMO

Knygoje randame:

Sūduvos lygumoje, Carizmo varžtuose, Revoliucijos po-
veikyje, Didžiojo karo vetroje, Laisvės prošvaisteje, Ne-
priklāusomybes dienomis, Katalikiškoje akcijoje, Ant
kalėjimo slenkščio, Bolševizmo smurte, Antrojo karo sū-
kuryje, Už aksominės uždangos, Tarp Atlanto ir Pacifiko,
Prie kryžiaus kelio.

Įrišta į kietus viršelius, 319 psl., kaina 4 dol.

Gaunama adresu:

FRANCISCAN FATHERS PRESS

910 WILLOUGHBY AVE.

BROOKLYN 21, N. Y.

IŠ JUNGTTINIŲ TAUTŲ POSĖDŽIŲ SALĖS

Atkelta iš 7 psl.

rią Sovietų Sąjunga taip garsiai taiko kitiems.

Tai unikinis ir neraminantis fenomenas nūdieniam pasauliui. Tuo metu, kai viena aukščiausių žmonijos aspiracijų yra noras atvesti į laisvę visas tautas, tai Sovietų Sąjunga ir toliau tebe- neišla savo dominuojamų tautų teisę į rinkimus ir kt. laisvę.

Ir juo labiau tokia padėtis yra aliarmuojanti, žinant, jog tikrovė sovietinėje imperijoje yra taip skirtinga nuo to, kas daroma propagandos.

Čia Kanados delegatas priminė, kaip bolševikinės revoliucijos pradžioje buvo keliamą tautų apsisprendimo teisę ir kaip paskui reikalai apvirto viršum kojom, kai Kremlius suprato viso to pavojų savo imperijai.

Kanadietis taipgi priminė ir tai, kaip tarptautinės sutartys tapo sulaužytos ir, Raudonosios Armijos pagalba, maži kraštai buvo pavergti. Ir taip nuo 1939 m. Sovietų Sąjunga inkorporavo 260,000 kv. mylių plotą su 22 mil. gyventojų.

Toliau kanadietis tęsė: Panaudodama revoliucinio laikotarpio metu taikytą taktiką su modernių laikų patobulinimais, sovietinė imperija pastarųjų 23 metų laikotarpyje apsorbovo Pabaltijo valstybes, Kurilų salas, Pietų Sachaliną, Mongolijos dalį Tannu Tuva, kai kurias Suomijos ir Lenkijos provincijas, Besarabiją ir Bukoviną, anksčiau priklausiusią Rumunijai, Rytų Prūsus ir Rutheniją, anksčiau buvusią Čekoslovakijos dalį ir grynai ukrainiška savo kalba ir kultūra.

Toliau kanadietis pabrėžė, kad sovietų veiksmus visada lydėjo politinio nacionalizmo priespauda ir net deportacijos tenai, kur pasireikšdavo pasipriešinimo jų kėslams. "Tai tik maža dalelė tos sovietinės tironijos, ir skaudus faktas valstybei, kuri šioje organizacijoje (Jungt. T.) turi didvalstybės statusą. Šitai puikiai atskleidžia tas priežastis, kodėl Sov. S-ga ir jos palai-kytojai Jungtinėse Tautose tiek daug laiko praleidžia kritikuodami kitus."

Kalbindamas Sovietų S-gą, kad ji šitokia savo taktika stengiasi nukreipti dėmesį nuo žiaurios tikrovės savo imperijoje, jis priminė savo

min. pirm. Diefenbauerio pareiškimą Jungt. Tautose 1960 m.

Tada Diefenbakeris kreipėsi tiesiog į Chruščevą, atvykusį dalyvauti į JT sesiją ir pasiūlyti Nukolonijavimo Deklaraciją, kad jis pradėtų vykdyti pas save tai, ką jisai siūlė daryti vakariečių kolonijose.

Savo kalbą kanadietis užbaigė šiais žodžiais: "Kai Jungtinės Tautos tiria padėtį daugelyje pasaulio vietų, kodėl jos neturėtų atkreipti dėmesio atitinkamu laiku ir į sovietinio režimo tamsybes?"

Nėra jokios priežasties, dėl kurios ši Asamblėja turėtų smerkti vienos rūšies vergiją, o tylėti dėl kitos."

SIR PATRICK DEAN

Sir Patrick Dean, D. Britanijos atstovas, lapkričio 26 d. priešpjetiniame posėdyje:

Sovietų Sąjungos atstovas dažnai iškeldavo tariamą vadinamą "kolonijinių valstybių" bendradarbiavimo stoką. Tačiau dabar atėjo laikas ir jo vyriausybės pateikti tokio "bendradarbiavimo" pavyzdį, kiek tai liečia sovietams priklausančias teritorijas.

Nors britų valdžios įsitvirtinimas Afrikoje ir Azijoje užtruko ilgokai, tačiau jos atsisraukimas, toms teritorijoms gavus nepriklausomybę, vykdomas sklandžiai jau nuo 1945 m. Ir todėl mes čia dabar kviečiame Sovietų Sąjungos vyriausybę pasižiūrėti į savo darbus, prieš pradėdami kritikuoti kitus.

Kai 1815 m. Ceylonas pateko britų valdžion, Rusija okupavo Azerbaidžaną. Ceylonas tapo nepriklausomas 1947 m. Kada gi Azerbaidžanas taps nepriklausomas?

Nigerija su Ghana britų įtakon pateko 19 a. viduryje. Lagos paskelbta kolonija 1862 m., 1847 m. protektoratas įsteigtas Auksiniame Krante. Tuo pačiu laikotarpiu Rusija užkariavo nepriklausomas valstybes Centrinėje Azijoje, paskutinė nepr. kiaušoma kazokų valstybė krito 1854 m., o 1876 m. buvo užimtos trys uzbekų valstybės Turkestane, ir 1880 m. krito Turkmenija.

Beveik po šimto britų valdymo metų Ghana tapo nepriklausoma 1957 m. ir Nigerija 1960. Kada gi numatyta suteikti nepriklausom-

mybę sovietinėms Centrinės Azijos teritorijoms?

Po ellės metų britų okupacijos Kipras formaliai buvo prijungtas prie D. Britanijos 1914 m., o maždaug tuo pačiu metu Tannu Tuva buvo okupuota rusų ir paskelbta protektoratu. Kipras tapo nepriklausomas 1960 m. Mes tikime, kad sovietai, galbūt, paskelbs netrukus savo planus dėl Tannu Tuva nepriklausomybės.

Britų okupuotos sritys 1914/18 metų laikotarpyje po karo buvo pervestos Tautų Sąjungai, o po II Pas. karo, tie kraštai, kurie dar nebuvo gavę nepriklausomybės, atsirado Jungt. Tautų žinioje. Pernal paskutinė iš tų teritorijų — Tanganika — tapo nepriklausoma.

Kaipgi yra su tomis teritorijomis, kurias Sovietų Sąjunga užėmė II Pas. karo metu ir po jo, būtent, kaip kaip su Estija, Latvija ir Lietuva, Pietiniu Sachalinu ir Kurilų salomis? Ar jos buvo pavestos Jungtinėms Tautoms? Ar žinios apie padėtį tose teritorijose buvo JT pateikiamos, kaip tai JT Chartos 73 punktas numato? Ar Nukolonijavimo Deklaracija tose teritorijose įgyvendinama?

Štai klausimai, atsakymus į kuriuos mes norėtumėm išgirsti iš Sovietų Sąjungos atstovo, kai Nukolonijavimo Komitetas atkreips savo dėmesį ir į šitą problemą."

Priminęs delegatams, kad sovietų atstovas šiuose diskusijose, tituluojamas Estijos užsienio reikalų ministras, savo kalboje jautriai pasirodęs prieš vadinamą federaciją ar sąjungą sudarinėjimą Azijos — Afrikos kraštuose, britas klausė:

"Galbūt jisai prisimena liūdną savo krašto — Estijos — likimą, Estijos, kuri buvo laisva ir nepriklausoma ir Tautų Sąjungos narys ligi 1940 m., kai ji smurtu buvo inkorporuota į Sovietų Sąjungą?"

Sovietinėje orbitoje esančių kraštų priminimą britas užbaigė šitaip:

"Mūsų manymu, Sovietų Sąjunga, vykdydama JT Chartos nuostatus dėl kolonijų, pirmą pirmiausia turėtų pradėti teikti žinias apie tų žmonių padėtį."

DR. ANTONIO BAYONA

Dr. Antonio Bayona, Kolumbijos atstovas, lapkričio 26 d. priešpjet:

...vakarietiškos kolonijų sistemos likvidavimas baigiasi. Kada gi mes pradėsime taikyti apsisprendimo principą ir toms tautoms, kurios yra slėgiamos sovietinio imperializmo?

Toliau kolumbietis pagyrė Madagasakro atstovo kalbą, kurioje Madagasakro užs. reik. ministras pasisakė už apsisprendimo principo taikymą visoms tautoms — spalvotoms ir baltoms.

"Tai yra puikus pareiškimas; jisai nurodo kelią Jungtinėms Tautoms, ...tai patvirtinimas tikėjimo fundamentalinėm žmogaus teisėm ir žmogiškumo verte."

F. H. CORNER

F. H. Corner, N. Zelandijos atstovas, lapkričio 26 d. popietiniame posėdyje:

...Sovietų Sąjunga prisijungė Pietinį Sachaliną ir Kurilų salas, ir ne tik atsisakė jas pervesti JT globon, bet, kaip administruojanti valstybė, atsisakė ir žinias apie tenykštę padėtį JT teikti, ir dar daugiau — net

nekalba nieko apie nepriklausomybę, nei pripažįsta apsisprendimo teisės

Sovietų Sąjungos taktika — tik aneksavimai, o tai ne ta tvarka, kurią nustato JT Charta. Klek man žinoma, yra tik dvi šalys, kurios to nesilaiko, tai Pietų Afrika, ir Sovietų Sąjunga, kuri yra aneksavusi daug nerusiškų teritorijų.

KĄ SAKO SOVIETŲ

SAJUNGOS ATSTOVAS

Sovietų Sąjungos atstovu šios Generalinės Asamblėjos sesijos metu nukolonijavimo klausimus svarstant yra vadinamas Tarybų Estijos užs. reik. ministras Gren.

Jisai dalyvavo ir Asamblėjos kolonijų komiteto (reguliariame sesijos komiteto — ne tame Nukolonijavimo arba Septyniolikos) darbuose ir taip pat atstovavo Sov. Sąjungai, kai Septyniolikos Komiteto pranešimas buvo diskutuojamas generalinės asamblėjos pilnates posėdžiuose.

Pagrindinę savo kalbą asamblėjos pilnatyje jisai pasakė lapkričio 20 d. popietiniame posėdyje, tada, kai kalbėjo ir JAV atstovas.

Estas Gren džiaugėsi, kad jau tiek daug naujų tautų iš Azijos ir Afrikos atvesta į nepriklausomybę ir į Jungt. Tautas.

Bet jisai apgalestavo, kad dar apie 50 mil. žmonių neša kolonijinį jungą. Suprantama, jisai čia turėjo galvoje tik vakarietiškąją kolonializmo sistemą, ir jam terūpėjo tik Azijos ir Afrikos tautos portugalų, britų ir kt. administruojamos.

Jisai tvirtino, kad nukolonijavimo proceso paspartėjimas ir Nukolonijavimo Deklaracijos įgyvendinimas pareina nuo JAV, nes, esą, tas kolonijas administruojančios valstybės yra JAV ginklo sąjungininkės.

Pagaliau ir pačią Ameriką sovietinės Estijos užs. reik. ministras vadino kolonijine valstybe, tvirtindamas, kad Puerto Riko esanti kolonija. Jisai kaltino visus kapitalistinius kraštus, kad tie suinteresuoti laikyti kolonijas ir išnaudoti jų žmones ir jų žemės turtais.

Estas siūlė, Sovietų Sąjungos vardu, kad ši sesija priimtų nutarimą, pagal kurį "kolonialistai" būtų priversti atsižadėti savo savi-meiliškų interesų žmonijos labui — kad įgyvendintų Nukolonijavimo Deklaraciją, nustatytą terminą kolonialistai" paliktų tas teritorijas, išsiveždami savo kariuomenę, panaikindami karines bazes ir kt.

Nukolonijavimo Deklaracijos įgyvendinimo klausimą laikydamas vienu "svarbiausių" šios JT sesijos darbų, Gren dar priminė Sovietų Sąjungos premjerą Chruščevą, kuris penkioliktosios sesijos metu nukolonijavimo deklaraciją pasiūlė ir kuri JT buvo vienbalsiai priimta.

Vėliau atsikirsdamas sovietinį kolonializmą kėlusiems delegatams, Gren lapkričio 29 d. popietiniame posėdyje atsakė JAV, britų, Kanados ir Australijos atstovams, kurie "panoro dėstyti mano šalies (suprask: Sovietų Sąjungos) istoriją, ją falsifikuodami."

Ir tada jisai papasakojo apie Sovietų Sąjungos atsi-radimą pagal savus šaltinius, Britų delegatui, kuris jį identifikavo kaip Estijos užs. reik. ministrą, Gren kalbėjo:

"Sir Patrick Dean savo kalboje paminėjo, kad Sovietų Sąjungos atstovas nešioja Estijos užs. reik. ministro titulą. Aš galiu jam pasakyti, kad tai ne vienintelis titulas, kurį aš turiu. Žinoma, aš esu tarybinės Estijos užs. reik. ministras ir aš atstovauju savo tautų interesus. Bet virš visko aš čia atstovauju interesus visų didžiosios Tarybų Sąjungos žmonių interesus."

Tada jis savaip atpasakojo Estijos istoriją ir kaip atsirado bei dabar tvarkosi sovietinė Estija. Iš pateiktų statistinių duomenų apie dabartinę Estiją, Gren darė išvadą:

"Daugelis mažų kraštų dvejių ar trijų dekadų laikotarpyje pasiekė tokio lygio, kuriam pasiekti anksčiau būtų reikėję ištisio šimtmečio."

O Kanados, N. Zelandijos ir JAV atstovams estas Gren atšovė:

"Buvo padarytas negarbingas bandymas nukreipti dėmesį nuo tokio svarbaus dalyko, kaip Nukolonijavimo Deklaracijos vykdymas, JAV atstovas panaudojo nudėvėtą šmeižtą, kurį JAV dažnai naudoja užmaskuoti savo imperialistinei politikai ir nukreipti Asamblėjos dėmesį nuo tokio svarbaus klausimo."

Tų kraštų atstovams estas patarė pasižiūrėti į padėtį savo kraštuose, o kai dėl Sovietų Sąjungos žmonių, tai estas sakė:

— Leiskite man pasakyti, kad sovietų žmonės, įskaitant ir estus, nereikalingi advokatų."

Toliau estas aiškino, kad prieš sovietinį kolonializmą kalbėjusieji delegatai, jei nori tikrai atgaivinti bendradarbiavimo dvasią, o ne toliau varyti šaltąjį karą, tegul geriau savo darbais, o ne žodžiais įrodo, kad jiems rūpi viso pasaulio tautų laisvės aspiracijos ir tegul padeda užbaigti gėdingą kolonialinę sistemą.

Nors vakariečiai po to jau Sovietų Sąjungos atstovui oficialiai ir neatsakė, bet neoficialiai tvirtino, kad ir Sovietų Sąjungos atstovas naudoja tuos pačius pasenusius argumentus ir tuos pačius šmeižtus prieš vakariečius.

Suprantama, diskusijos Asamblėjoje daugiausia lietė Nukolonijavimo Komiteto pranešimą, kuriame surinkta medžiaga apie nukolonijavimo vyksmą Afrikos žemyne. Aukščiau paduotos ištraukos čia paimtos iš bendrų kalbų, domintis tik tom vietom, kurios lietė sovietinį kolonializmą.

ELTOS BIULETENIAI

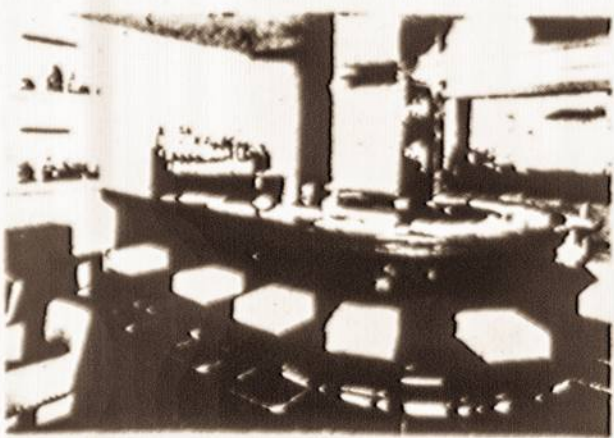
ELTOS biuletentiai leidžiami penkiais kalbomis. ELTOS Informacijos lietuvių k. leidžiamas kas savaitę. Netrukus (sausio mėn.) jau bus išleistas biuletentis 500-sis numeris.

Šio biuletentio medžiaga plačiai naudojama lietuviškosios spaudos visame pasaulyje. Didėja ne tik lietuviškosios, bet ir vokiškosios ELTA-Pressedienst pareikalavimas, auga įvairių institucijų, asmenų dėmesys.

Ypatingai plačiai ELTA PRESS žinias italų kalba panaudoja italų spauda. Biuletentiai ELTA anglų ir ELTA ispanų kalbomis gerai vertinami. Kas du mėnesiai išleidžiama ELTOS Informacijų "B" laida patenka į pavergtąją Lietuvą.

Vykdyt. Tarybos leidžiamam biuletentui turi pareikalavimą ir iš satelitinių kraštų.

FESTIVAL RESTAURANT & BAR

Pietūs ir vakarieniė Jaukus bars Salė susirinkimams vestuvėms ir pobūvliams Gali tilpti 200 žmonių LIETUVIŠKIEMS suėjimams nemokamai

VACYS STEPONIS Savininkas

40 East 26th St. New York City MU 3-2928

Winter Garden Tavern Inc.

Vyta. Beleckas, sav.

1883 Madison Street Brooklyn 27, N. Y.

(Ridgewood).

Telefonas: EVergreen 2-6440

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Geriausias lietuviškas maistas prieinamomis kainomis.

POLAIDOTUVINIAI PIETŪS

Onai Vinikienei New Yorką apleidžiant

O. Vinikienė, buvusio SLA sekretoriaus dr. M. J. Viniko žmona, New Yorke praleidusi 50 metų palieka šį miestą ir išsikelia gyventi į Meadville, Pa., pas savo sūnų dr. M. Viniką, kur jis verčiasi gydytojo praktika jau 15 metų.

Vinikienei, kaip diplomato žmonai, nes jos vyras dr. M. J. Vinikas buvo Lietuvos Atstovybės Washingtono steigėjas ir pirmasis sekretorius, teko pergyventi daug įvairių įdomių dienų. Jai teko, kaip pirmai lietuvei moteriai būti priimtai Baltuosiuose Rūmuose. 1923 m. spalio 15 d. ji, kaip Lietuvos atstovo žmona, buvo priimta Baltuosiuose Rūmuose, JAV prezidento Coolidge žmonos. Priėmimas buvo oficialus su atitinkamais formalumais, kuriame dalyvavo apie 20 Washingtono gyvenančių ambasadorių, ministrų ir charge d'affairs žmonių.

Taip pat ji, kaip diplomato žmona, buvo pakviesta į 68 kongreso pirmą seją specialiu valstybės sekretoriaus pakvietimu.

Jai teko dalyvauti daugelio valstybių diplomatų priėmimuose ir visur atstovauti lietuvių tautą. Ji gyveno Lietuvos Atstovybėje,

kuri tuo metu buvo 1925 F Street, Washington, D. C.

Vinikienė per visą savo gyvenimą gyvai reiškėsi lietuviškoje veikloje. Ji priklausė anų laikų garsiajam Eremino chorui ir ilgą laiką darbavosi dainos srityje. Taip pat ji priklausė Simono Daukanto Draugijai, Tėvynės Mylėtojų Draugijai, Sandaros 1-mai kuopai, Moterų Globiečių Draugijai, o vėliau Moterų Vienybei, kur 5 metus ji buvo korespondente.

Taip pat ji priklausė SLA ir dabar yra 126 kuopos vice pirmininkė. Prie patriotinio SLA ji yra prirašiusi daug naujų narių ir visą laiką buvo veikli organizatorė, bei dalyvavo per paskutiniuosius 30 metų veik visuose SLA, Sandaros ir Tėvynės Mylėtojų seimuose.

Vinikienės visuomeninė veikla buvo plati, turininga, nes visur ji savo dalyvavimu įnešė daug gyvenimo ir jaunatvės. Per 50 metų ji rūpestingai ir ištikimai atliko visas visuomenines pareigas, visada dalyvavo parengimuose ir susirinkimuose ir niekada nepailso lietuviškame darbe.

Santykiuose su kitais žmonėmis ji visada buvo

Taip atrodo Ona Vinikienė, kai jos vyras, Matas J. Vinikas, buvo Lietuvos Pasiuntinybės pirmasis sekretorius. Ona Vinikienė, kaip viena iš žymiausių lietuvių moterų, tais laikais buvo dažnai fotografuojama ir jos nuotraukos nuolatos buvo talpinamos Washingtono laikraščiuose.

nuoširdi, linksma ir atvira. Nedaugelis galėtų pasidžiaugti tokia plačia visuomenine veikla.

Išvykstant Vinikienei iš New Yorko, senieji draugai norėjo jai suruošti išleistuves, bet ji griežtai atsisakė,

pareikšdama, kad išleistuvėse nedalyvausianti ir patarė tuos pinigus, kurie būtų išleisti išleistuvėms, geriau paaukoti SLA Našlaičių arba dr. M. J. Viniko mokslinių fondams.

Išvykstant iš New Yorko

Vinikienei, kurios visuomeninė veikla buvo tokia plati ir gausi, linkima geriausios sėkmės naujoje gyvenimo vietoje ir tvirtai tikima, kad tie darbai, kuriuos ji atliko su tokiu pasiaukojimu niekada nebus pamiršti. P.D.

Ona Vinikienė, buv. SLA sekretoriaus žmona, su sūnumi Juozu, kuris gimė pirmoje Lietuvos Pasiuntinybėje, Washingtono. Ši nuotrauka buvo patalpinta viename iš Washingtono dienraščių tais laikais. Sūnus Juozas Vinikas, buvęs JAV kareivis, sužeistas II-ojo Pas. Karo metu, dabar su žmona gyvena Floridoje.

LIETUVOS PASIUNTINYBĖS ŽINIOS

P. P. Kajeckai dalyvavo Siamo ambasadoriaus priėmimo to krašto karaliaus gimtadienio proga gruodžio 5 d. Gruodžio 15 d. jie da-

lyvauja District of Columbia viršininko generolo kvietimu "Stebuklo Naktis" muzikalinės dramos pastatyme Constitution Hall ryšium su kalėdine "Pageant of Peace" programa.

Gruodžio 19 d. dalyvauja Valstybės Sekretoriaus ir ponios Dean Rusk pietuose diplomatinių misijų šefų ir jų žmonių garbei Valstybės Departamente.

Gruodžio 26 d. Baltimorės tautinių šokių grupė, Brazausko vadovaujama, Lietuvos Pasiuntinybės kvietimu, dalyvauja kultūriniam vakarui Washingtono Lisner Auditorium.

Gruodžio 17 d. dalyvaus prez. Kennedy Kalėdų Eglutės Baltųjų Rūmu parke uždegimo kišenėse.

J. Kajeckas, svečias iš Marylando, Ona Kajeckienė, V. Tysliavienė ir V. Šimkus iš Chicago's vieno vizito metu Lietuvos Pasiuntinybėje, Washingtono. P. Daukaus nuotrauka

GINTARAS Lietuvos auksas

Kainos nuo \$25.00

Ivairiausios gintarinės dovanos vyrams ir moterims prieinamiausiomis kainomis

AMBER GUILD LTD.

80-19 31st Avenue

JACKSON HEIGHTS, N. Y.

Tel. HA 9-5855

Pasiekiami: auto iki 31 Ave. Northern Blvd. IND subway iki Roosevelt Ave. IRT iki 74 St. Port Bus iki 31 Avenue.

BROOKLYN ACADEMY MUSIC HALL

Šeštadienio vakare, 1963 m. sausio 12 d. 7:30 val.

TRADICINIS VIENYBĖS KONCERTAS

Julius Gaidelis, kompozitorius, choro dirigentas

PROGRAMOS I DALYJE:

Koncertinė

DAINOS, OPERŲ ARIJOS IR KT.

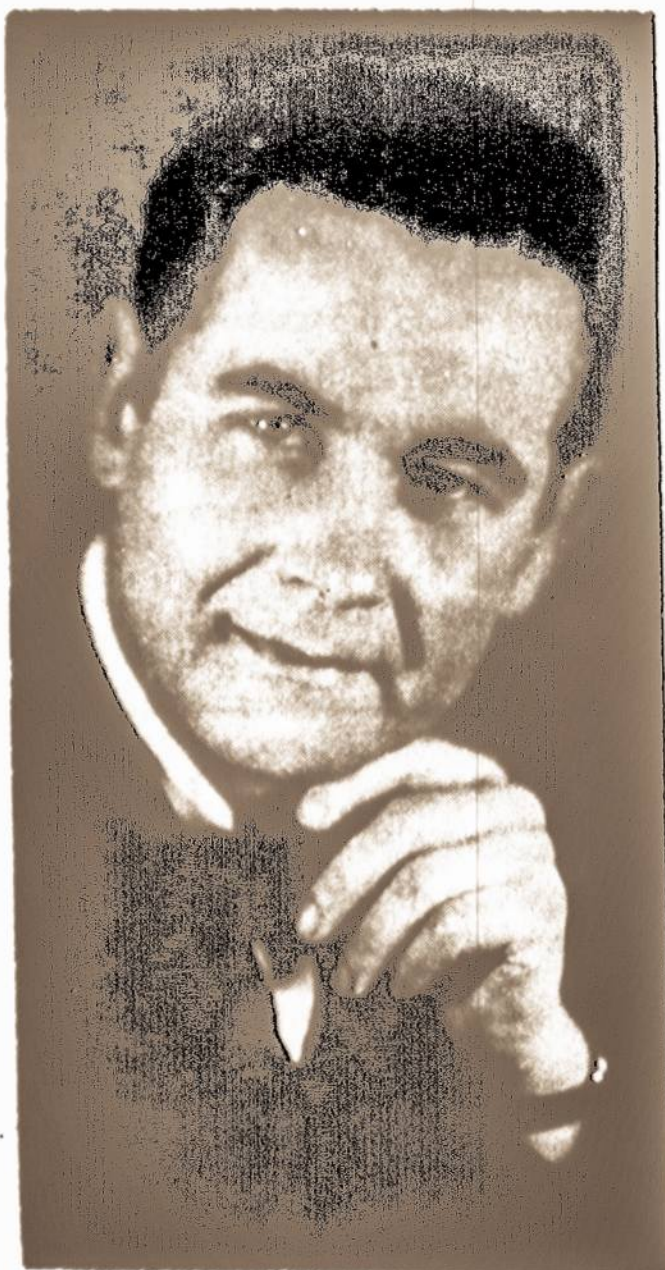
BILIETAI

ORKESTRA - \$3.00
BALKONE - \$2.00

Visos vietos rezervuotos

PROGRAMOJE
Bostono lietuvių
mišrus choras
IR SOLISTAI

Koncertui pasibaigus
LIETUVIŲ ATLETŲ KLUBE
JYYSK POBŪVIS IR ŠOKIAI

Stasys Liepas, baritonas

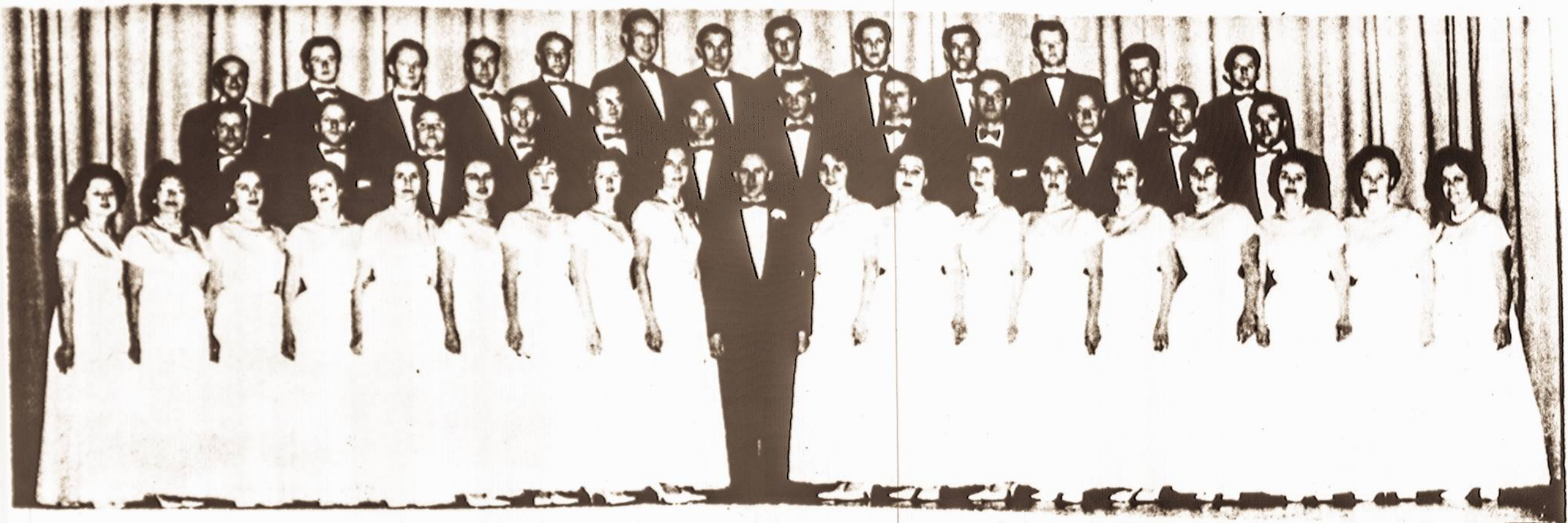

Daiva Mongirdaitė - sopranas

II DALIS:

KANTATA APIE LIETUVĄ

MUZIKA KOMPOZITORIAUS J. GAIDELIO
ŽODŽIAI POETO S. SANTVARO

Bostono Lietuvių Mišrus Choras, vadovaujamas komp. J. Gaidelio

Sportinės nuotrūpos

EDVARDAS ŠULAITIS

Sov. Sąjungos krepšinio rinktinė viešnaė Amerikoje pasibaigė svečių triumfu: vyrų laimėjo 4 rungtynes (iš 8), o moterys visas aštuonias. Šį kartą Sov. Sąjungos (ne Rusijos) vyrų krepšininkai net 2 kartus įveikė JAV mėgėjų rinktinę, ko iki šiolei jie nė karto nebuvo pajėgę padaryti krepšinio tūmtinės žemėje. Dvejas rungtynes atvykėliai laimėjo prieš JAV studentų rinktinę.

Moteryų susitikimuose amerikietės sugebėjo rimtai pasipriešinti tik vieną kartą — New Yorke, kur jos tik po dviejų pratėsimu pralaimėjo 66-70. Šiose rungtynėse ypatingai gerai pasirodė 6 pėdų 2 colių aukščio latvaitė Skaidrytė Smildzina. Ji šiose gastrolėse buvo geriausia taškų medžiotoja. Taip pat ir lietuvaite Jūratė Daktaraitė komandai pelnė nemaža taškų.

Amerikiečių spauda iš Sov. Sąjungos vyrų rinktinės gerai įvertino estą Jak Lipso, Juri Kornejevo, ir Aleksą Petrovą. Be esto, čia dar žaidė ir keli latviai. "Sports Illustrated" žurnale lapkričio mėn. 19 d. vienas iš gerųjų JAV krepšininkų — Jerry Lucas — Sov. Sąjungos vyrus krepšininkus įvertino kaip padariusius tik mažą pažangą nuo ankstesnių laikų.

Menką JAV krepšininkų pasirodymą čia tenka laikyti tik amerikiečių apsilėidimą ruošiant rinktinę ir neskyrimą dėmesio tarpvalstybinėms rungtynėms. Net ir žiūrovai bei spauda čia buvo gana abejingi. Pavyzdžiui, į pirmąsias rungtynes taip

JAV-Sov. Sąjungos New Yorke Madison Square Garden'e atsilankė tik 3,000 žiūrovų (patalpoje gali sutilpti 18,000).

Svečių tarpe buvęs Stepas Butautas (moteryų rinktinės vyr. treneris) ir Jūratė Daktaraitė turėjo susitimų su čianykščiais lietuviais. Jie, kaip ir praėjusį kartą, tokių santykių nevengė, buvo draugiški, malonūs. Tik gaila, jog šį kartą daugumas rungtynių vyko toličiau nuo lietuviškų kolonijų, tad lietuviams buvo sunkiau susitikti su savo tautiečiais iš okup. Lietuvos.

Vilniaus Sporto laikraščio lapkričio 22 d. numeryje patalpintas išsamus straipsnis (A. Bertašiaus) "35-eri metai Lietuvos stalo tenisui."

Čia randame daug duomenų iš šios sporto šakos istorijos. Ypatingai mus domina aprašymas apie pirmuosius stalo teniso žingsnius neprik. Lietuvoje.

Rašoma, kad stalo tenisas į Lietuvą atkeliavo apie 1922-1923 metus ir jį čia atvežė užsienyje mokslus ėję studentai. Tačiau pirmosios Lietuvos pirmenybės įvyko 1927 m. rudenį Kaune. Jos buvusios žemo lygio, o pirmosios vietos atiteko Makabi klubo atstovams Šimensui ir Gurvičaitėi. 1928 m. pirmenybėse vyrų tarpe išėjo tas pats nugalėtojas, tuo tarpu moterų grupėje čempionės vardas atiteko Amonaitėi (Kauno sporto klubas). Toliau yra plačiai apra-

ATNAUJINKIME SENĄSIAS PAŽINTIS... SUDARYKIME NAUJASI

ATSILANKYDAMI Į DIDŽIAUSIĄ NEW YORKE

Naujųjų Metų sutikimą

kurį rengia New Yorke sportuojantis jaunimas, vadovaujamas Lietuvių Atletų Klubo.

NAUJŪJŪ METŪ SUTIKIMAS ĮVYKS 1962 METŪ GRUODŽIO 31 D. 10 VAL. VAK.

RIDGEWOOD LANES SALĖJE, moderniškai ir specialiai šiai progai išpuoštoje. Salės adresas - Irving Ave. ir Covert Street sankryža (šalia Lietuvių Atletų Klubo).

ŠOKIAI iki 4 val. ryto, grojant Algio Starolio orkestrui. Svečiai bus pavaišinti gausiai lietuviškais valgiais, degtine ir šampanu. Veiks rengėjų bufetas. Staliukai (10 asmenų) užsakomi iš anksto pas:

Juoza Andriušį, Haven Realty, 87-09 Jamaica Ave. Woodhaven, L. I. VI 7-4477.

Stasį Prapuolėnį, Liet. Atletų Klube, 1332 Halsey St., Brooklyn, N. Y. HY 7-9756 ir vakarais po 6 val. pas A. Vakselį - tel. VI 6-3246. \$10 asmeniui.

BROOKLYNO LIETUVIŪ ATLETŪ KLUBAS

Vieneri metai be Stasio Butkaus

Gruodžio 11 d. sukanka lygiai vieneri metai, kai iš gyvųjų pasaulio ne laiku pasitraukė Brooklyne gyvenęs žurn. Stasys Butkus, ilgametis Kario redaktorius, Vienybės ir kitų laikraščių bendradarbis, kelių knygų autorius.

Savo lietuviškumu bei ypač meile Lietuvos kariuomenei a. a. St. Butkus paliko ryškėsnų pėdsakų Nepriklausomos Lietuvos gyvenime.

Kario žurnalo žmonės yra sukūrę fondą past tyti paminklui ant velionies kapo šv. Karolio kapinėse Long Island, N. Y. Manoma, kad ateinančiais metais šį fondo mintis bus įgyvendinta.

Pagerbdami velionio atminimą, Detroito šauliai

savo būriui suteikė St. Butkaus vardą.

Gruodžio 15 d., šeštadienį, 8 val. 30 min. ryto už a. a. Stasio Butkaus vėlę Brooklyno Karalienės Angelų parapijos bažnyčioje bus atlaikytos šv. Mišios.

Gruodžio 16 d., 10 val. ryte sek., pamaldos bus laikomos Tėvų Pranciškonų

vienuolyno koplyčioje, 680 Bushwick Ave. Po pamaldų ant jo kapo šv. Karolio kapinėse ramovėnai uždės vainiką.

Artinasi Kalėdos ir dovanų pirkimo sezonas. Kodėl savo artimajam ar prieteliui nepadovanoti metinę Vienybės prenumeratą?

SILVER BELL BAKING CO.

A. RADŽIŪNAS, Savininkas

Mūsų specialybė lietuviška duona. Pyragai vedybiniam ir kitokiems pokyliams.

36-40 Stagg St., Brooklyn 6, N. Y.

Telefonas: STagg 2-5938

RAY'S LIQUOR STORE

JUOZAS IR IZABELE MISIUNAI

(vairiausios rūšies amerikoniški ir importuoti gėrimai. Didžiausias degtinės ir vyno pasirinkimas.)

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y. Telefonas: Virginia 3-3544

LAIDOTUVIŪ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS

LICENSED PENNA AND NEW JERSEY

1601 S. SECOND STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: DEwey 4-5136

CHARLES J. ROMAN

(RAMANAUSKAS)

1113 MT. VERNON STREET PHILADELPHIA, PA.

Telefonas: POplar 5-4110

JUOZAS GARŠVA

231 BEDFORD AVENUE KOPLYČIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVERgreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)

423 METROPOLITAN AVENUE KOPLYČIA LAIDOTUVEMS

BROOKLYN 11, N. Y. Tel. EVERgreen 7-4335

M. P. BALLAS FUNERAL HOME

ALB. BALTRUNAS-BALTON

660 GRAND STREET NOTARY PUBLIC

BROOKLYN, N. Y. Tel. STagg 2-5043

VISI ŠIE LAIDOTUVIŪ DIREKTORIAI ĮŠNUOMOJA AUTOMOBILIUS (VAIRIEMS REIKALAMS)

BANGA TELEVISION

VYTAUTAS ZELENIS, Savininkas

3423 FULTON STREET BROOKLYN 8, N. Y.

Telefonas: APplegate 7-0349

PARDUODAMA: televizija, radijas, Hi-Fi stereo, fonografai, dulkių siurbliai, oro vėsintuvai. Didelės nuolaidos Admiral, Motorola ir Blaupunkt vokiškiems Hi-Fi.

TAISOMA: televizija, stereo Hi-Fi bei radijas. Darbo valandos kasdien iki 7 v. vak., penktadieniais iki 9 v. v.

GERIAUSIAS

INSURANCE ir REAL ESTATE

PATARNAVIMAS PAS

JOHN ORMAN AGENCY

110-04 Jamaica Ave.,

Richmond Hill, N. Y.

Telefonas: VIRGINIA 6-1800

Park Florist

Gėlės pristatomos į bet kurias pasaulio vietas.

MATTHEW MAZEIKA Savininkas

80-15 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Telefonas: Virginia 9-3112

ROBERT F. NARK

Apraudos AUTO Specialistas

Any car - Any age driver

ALL FORMS OF INSURANCE

175 REMSEN ST. BROOKLYN 1, N. Y. Tel. MAin 4-6400 UL 8-1061

DISCOUNTS TO QUALIFIED APPLICANTS Mutual Insurance Insure your tomorrow today!

VIENYBĖ

Dr. J. Grinius, pagrindinis paskaitininkas Kultūros Kongrese ir šiaip su paskaitomis aplankęs eilę Amerikos liet. kolonijų, gruodžio 6 d. iš New Yorko išplaukė į Europą. Nuolat gyvena Vokietijoje, Miunchene.

Viešos diskusijos, kokiais būdais galima būtų pasiekti geresnio Lietuvos laisvinimo kovos supratimo ir parėmimo Amerikos visuomenėje ir vyriausybėje, įvyks gruodžio 16 d. sekmi., 4 val. popiet. Apreiškimo par. salėje. Diskusijas rengia vietos krikščionių demokratų skyrius.

Arch. J. Mulokas ir **J. Stankus** buvo du lietuviai iš 17 asmenų, kuriuos Queens Chamber of Commerce apdovanojo pagyrimo kapais. Lietuviai tą garbę laimėjo už liet. bažnyčią Maspeth. Tos prel. Balkūno parapijos bažnyčios nuotrauką išidėjo pereinio sekmadienio The New York Times kartu su eile kitų išskirtųjų darbų.

Juozas ir Jūratė Šukiai siunčia sveikinimų iš Antilų salų, kuriuose jie leidžia atostogas.

Dr. Jadvyga ir Vanda Urbanavičiūtės vietoje vainiko ant a. a. Pranciškos Žostautienės kapo BALFui paaukėjo \$10.

Maironio šeštadienės mokyklos rengiamas tradicinis Kalėdų Eglutės vakaras įvyks gruodžio 30 d., sekmadienį, 3 v. po pietų, Apreiškimo par. salėje. Mokyklos vaikai atliks programą, su dovanų maišu atvyks Kalėdų senis, o žemutinėje salėje bus loterija ir bufetas.

F. Salmaggi ir V. Tysliavienė nuo 1963 m. sausio mėn. pradeda leisti anglų kalba laikraštį, pavadinimą "Opera News". Laikraščio redaktorius bus F. Salmaggi, kuris dabar jau ruošiasi operų spektakliams 1963 m. vasaros sezonui Washingtono ir kt., o techniškąjį darbą atliks V. Tysliavienė.

MIRĖ APOLONIJA DIKČIUVIENĖ

Eidama 67 m. amžiaus, staiga gruodžio 3 d. mirė Apoloniya Dikčiuvienė, gyvenusi 60-74 Flushing Ave., Maspeth, L. I., N. Y., ilgametė Vlenybės skaitytoja. Ap. Magerytė-Dikčiuvienė buvo gimusi Paeglynių vkm., Gelvonų valsč., Ukmergės apskr. J Ameriką

atvyko prieš I Pas. karą. Ilgiausiai gyveno Maspeth. Palaidota gruodžio 6 d. šv. Jono kapinėse po gedulingų pamaldų Maspetho par. bažnyčioje. Paliko sūnų Danielių, seserį Veroniką Repševičienę bei daugelį giminų Amerikoje ir Lietuvoje.

OPERETĖS CHORAS NAUJOSE PATALPOSE

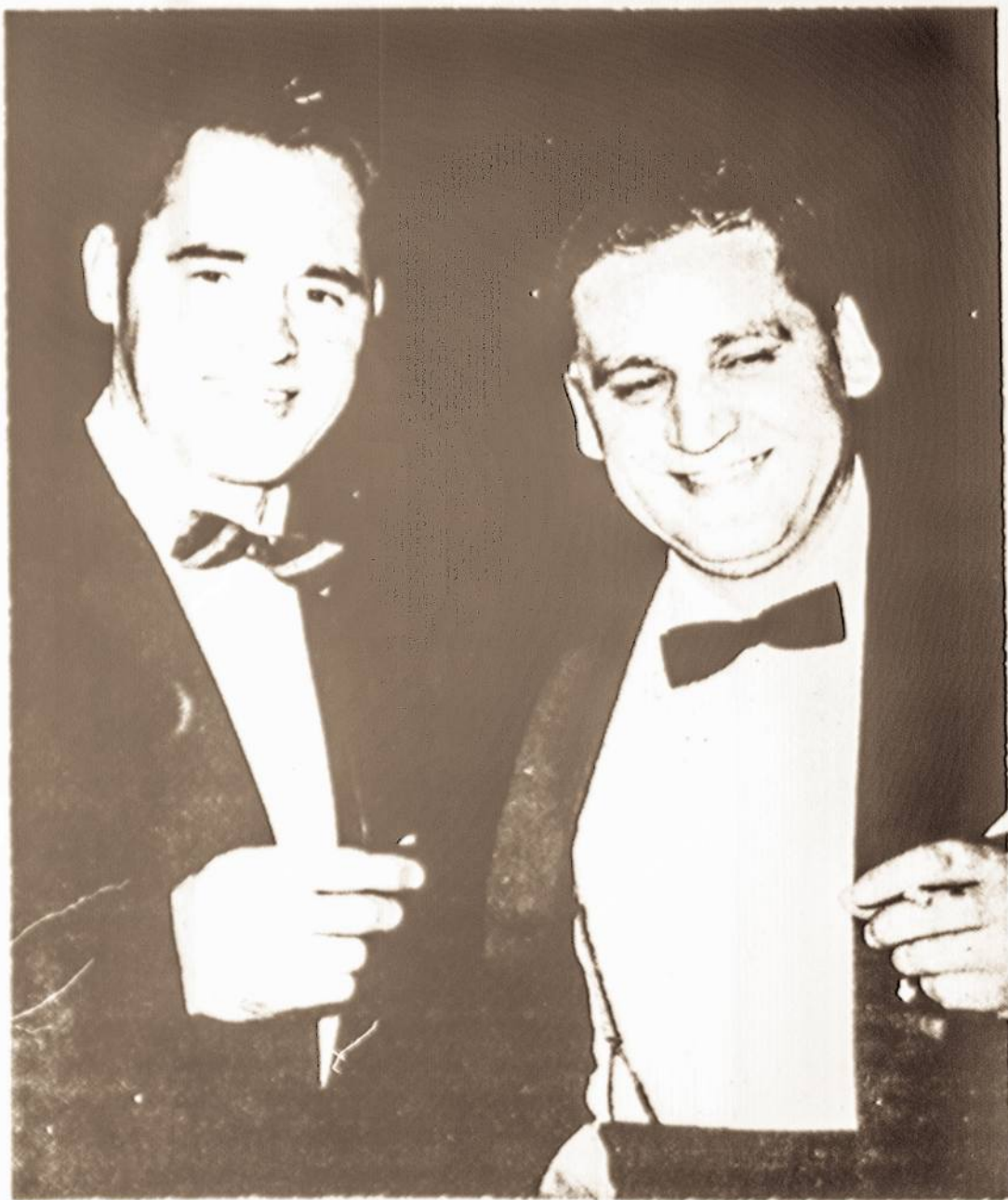
Operetės Choras, ligšiol repetavęs Liet. Pillečių Klubo patalpose Williamsburge, dabar daugumai lietuvių apsigyvenus Woodhaveno apylinkėje, persikelia į Woodhaveną.

Repeticijos vyks Prano Bručo svetainėje, 86-16 Jamaica Ave., penktadieniais, 8 val.

Bručo rūpėsčiu yra jau nupirktas labai geras fortepionas, kuris padės chorui

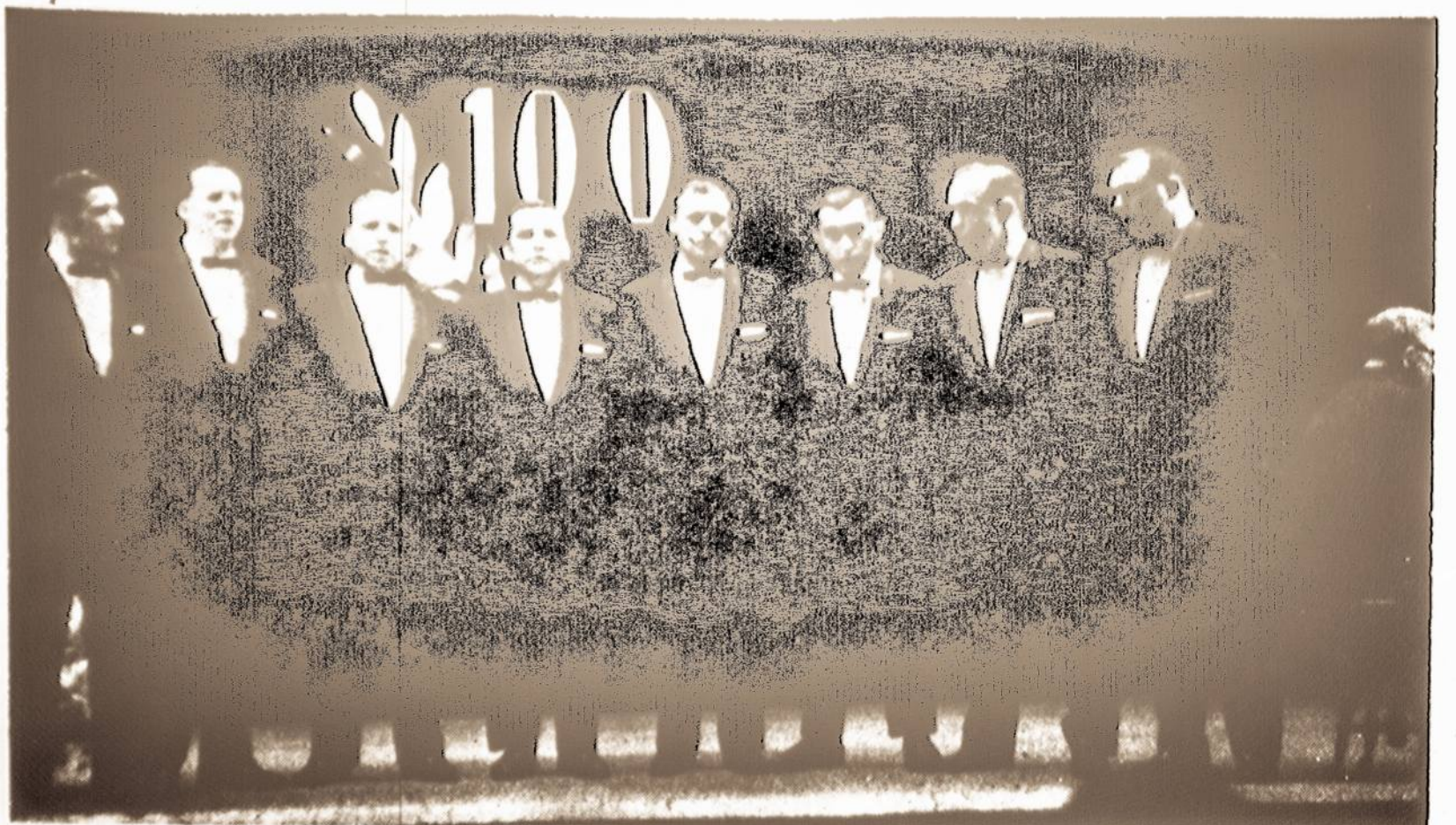
atlikti repeticijas. Choro dir. M. Cības kviečia Woodhaven ir apylinkėje gyvenančius lietuvius, kurie gali prisidėti prie dainos meno.

Choras dėkingas Liet. Pillečių Klubui ir jo vedėjui Kostui Vaitaičiui už globą ir leidimą naudotis salėmis, kuriose paruošdavo dainas minėjimams, koncertams, dainų šventėms ir įvairioms kitoms progoms.

Kai du seni mokslo draugai susitinka... Maironio minėjime susitiko Operetės choro dirigentas M. Cības ir solistas V. Verikas iš Toronto, dainavęs tame minėjime Brooklyne.

S. Narkėliūnaitės nuotrauka

Iš Maironio minėjimo Brooklyne - Viršuje garbės sargyba prie Maironio portreto (dail. Č. Janušo pav.) apačioje - dainuoja Alekso Mrozinsko vadovaujamas Vyrų Oktetas. Minėjime plačią paskaitą apie Maironį skaitė dr. J. Grinius. Minėjimą Apreiškimo par. salėje gruodžio 2 d. rengė Liet. Bendruomenė. S. Narkėliūnaitės nuotraukos

BALFo vajuos proga

Vajuos komiteto pirmininkė dr. Ona Labanauskaitė, kalbėdama per J. Stuko radiją, šitaip ragino newyorkiečius aukoti:

Aukos didesnės ir visai mažos prašom iš visų lietuvių — iš čia jau dešimtmečius pragyvenusių ir naujųjų grinorių, vedusių ir viengungių, senų ir jaunų, vyrų ir moterų, net vaikų. Kurį nepasiekia mūsų laiškeliai, tegul būna išgirstas šitas žodis.

Mes prašome, kad auką BALFui paskirtų ir kiekviena Didžiąjame New Yorke veikianti lietuviška organizacija.

Mes laukiame didžios paramos iš visų mūsų biznierių ir profesionalų.

Mes turim dar vieną prašymą — siųskim savo auką tuojau ir dar pasirūpinkim, kad tai padarytų ir mūsų mažiau ar daugiau pažįstamas bičiulis, kaimynas.

Duokim vis! Duokim greit! Duokim su pasididžlavimu, kad galime duoti!

Duokim su šypsena, nes linksmą davėją ir Dievas myli!

Nuoširdžiausias ačiū visiems tiems, kurie savo auką jau yra atidavę.

Iš anksto ačiū būsimiems aukotojams.

LIETUVOS KARIUOMENĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Karių Veteranų Sąjungos Ramovė, N. Y. skyrius lapkričio 24 d. Apreiškimo par. salėje suruošė Lietuvos Kariuomenės atkūrimo 44 metų sukakties minėjimą.

Ramovės pirm. pulk. J. Šlepetyš apžvelgė Lietuvos Kariuomenės atkūrimo pradžią, jos kovas dėl Lietuvos laisvės su Lietuvos priešais 1919-20 metais ir kariuomenės įnašą tautos metu atkuriant Nepriklausomą Lietuvos valstybę.

Dr. P. Vileišis apibūdino dabartinę pavergtos Lietuvos tautos padėtį ir išelvi-

Metams baigiantis, skaitytojams primename, kad jau laikas atnaujinti Vienybės prenumeratą 1963 m. Norintiems Vienybę prenumeruoti kaip dovaną artimiesiems ar draugams Kalėdų proga suteikiama nuolaida.

je esančių lietuvių tautinę veiklą.

Operetės choras, vad. muz. Cibo, padainavo penkias dainas. Tautinių šokių grupė, vad. J. Matulaitienės, pašoko 4 šokius. Scena buvo papuošta dail. Juodžio, Minėjimo dalyvių patogumui paruoštos vaisės prie atskirų papuoštų stalų. Butrimo orkestrui grojant, vyko lietuviškasis suktinis, tautiniai žaidimai ir kiti šokiai. Veikė Kario suruošta loterija.

Rengėjai nuoširdžiai dėkingi prelegentams, Operetės chorui, Tautinių šokių grupei, dail. Juodžiui, kun. kleb. N. Pakalniui, ramovėnams ir visiems dalyviams.

Pelnas paskirtas Lietuvos Nepriklausomybės karo invalidams sušelpiti ir lietuvių kultūriniais reikalams.

Vienybės metinio koncerto bilietai gaunami redakcijoje ir pas platintojus. Koncertas įvyksta 1963 m. sausio 12 d. (seštadieni), 7:30 val. vak. Brooklyno Academy of Music 30 Lafayette Avenue. Po koncerto, Lietuvių Atletų Klube įvyks pobūvis.

NEW YORKO LIETUVI,

Ar pavalgydinai alkana, apdangei nuogą brolių?

Ar paaukojai BALFui?

Iškirpk šį kamputį ir pridėjęs auką pasiųsk BALFui, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Siunčiu savo auką \$ _____ vargstančių lietuvių šalpos reikalams.

Pavardė, vardas _____

Adresas: _____

(Jūsų auką BALFui yra tax deductible)